

PEST, 1859.

7. szám. I. Félév.

FEBRUÁR 17.

Gyógy- és óvszerek a haláltóli félelem ellen.

II.

A halál bűn nélkül sokakra nézve csak tréfa-dolog lenne; olyba lehetne azt venni, mint egyik helyről másira való költözködést, hol még jobb dolgunk lesz. Sok még maga ohajtana a halált, például az öreg és szegény. De a bűn miatt az is, kinek dolgai rozsol folynak, így gondolkozik: szívesen meghalnék, csak hát tudnám, mi vár reám! Mert mindenki tudja, hogy a halál után ítélet következik. Az írás szava: „Minden embernek meg kell egyszer halni, s a halál után jó az ítélet.” Miért nem borzadunk meg a gyermek sírjánál, s miért ékesítjük koporsoját és sirkeresztjét virágokkal? Mert a halál bűn nélkül Isten angyala, ki azért küldetett, hogy a lelket ideiglenes földi lakhelyéről mennyei örök hazájába visszavezesse. Bűn nélkül ó mily édes, ó mily könnyű lenne halálunk! Megtörtént dolog, hogy egy-némely ártatlan szüznök, istenfélő aggastyánok a földi-lét végperezeiben, az örök-kévalóság küszöbén úgy rémlett, mintha tulvilági bájos zengeményt hallott volna, mintha mennyei fehér alakok lebegtek volna körülte. A ki az ily haldoklót látja, azt öröm és fájdalom, és a honvágy bizonyos neme fogja el. Képes sírni, de nem a megholt, hanem önmaga fölött, mivelhogy nem mehet el vele a esillagos égbe.

Nem ilyen a bűnösnek állapota, ki, hogy ha súlyos betegségbe esvén, a halál kopogtat ajtaján, mintha egy

iszonyu csapás érné fejét, meg-zédül, a sziklakemény s felluvalkodott szív remegni kezd; és pedig nem a halál, hanem a visszafizető ítélőszék miatt. Nyőszörgi ilyenkor a nyomorult: hívjatok papot, hadd gyónjak meg, . . . imádkozzatok érettem nőm, gyermekeim . . . gyujtsátok meg a szentelt gyertyát . . . adjatok a szegényeknek alamizsnát . . . hívjatok elő a jegyzőt, jótékony ezélokra akarok alapítványt tenni. . . De mit tegyen nálad a pap te vén bűnös? elfelejtetted-e, mint szerettél egykor gunyt úzni a religióból, a papokból? Aztán tudnád is már te a gyónás módját! Az égő gyertya fellobogó lángja csak a kárhozat örök tüzére emlékeztethet. És hol vetted a pénzt, melyet jótékony ezélokra akarsz hagyni? Hisz bűnpénz az: álnokság, csalárdság, hazugság, eltitkolás által gyűjtött vétkes szerzemény, mely árvák könnyeitől nedves. Csak az vigasztalhatna még meg, ha felgyógyulhatván, magadat megjavítanád, s bűneidért eleget tennél. De fog-e erre a nagyirgalmu Isten időt adni? Aligha. — A félelem kiszarolta ígérlet ritkán váltatik be. Talán te veled is tett már Isten példát, nagy betegséggel látogatván meg, és ismét meggyógyítván. S valljon e megpróbáltatásnak mi lett a vége? Betegségedben erősen fogadád fel, hogy felgyógyulván, szentül fogsz élni; de alig nyerted vissza egészségedet, alig telt el néhány hét: tán még gonosszabb levél, hogysem előbb valál. S így tehát betegségében tett fogadásid nem egyebek hazugság-nál, tettetésnél.

Avagy Isten csak előregedett, s beteg emberek szolgálatát kívánja-e? Azt hiszed, hogy Isten élted

legnyomorultabb részével, betegséged végső napjaival beérendi? Egy pár ily sohajtás által: Isten légy irgalmas nekem szegény bűnösnek! Jézus, Dávidnak fia, könyörülj rajtam! . . . lelked amugy könnyeden jut be mennyeknek országába? Oh! ekkor az édes Üdvözítő nem mondott volna igazat, így szólván: „Sokan akarnak Isten országába bemenni, de nem fognak oda jutni, mert nem fordítanak elég erőt rá.”

Gondold meg: mennyit tesz éretted Isten, midőn ép s egészséges vagy, s te még sem akarsz tenni semmit. Isten hi lelkipásztorod szava által: de te szavát hallani sem akard, vagy ha hallod is, füled mellett ereszted el, sőt talán kigunyolod azt. Isten különféle viszontagságok által hi magához, — szenvedés, öröm által kísérti meg szívedet meglágyítani: de te szenvedésben zugolodol, hívén, hogy Isten károdát akarja; az örömet mohón nyeled, s megfejltkezel ő róla, a világi mulandó örömeiben mindig mélyebben elmerülvén. Isten óv, fenyeget embertársaid szomorú példája által: az egyik hirtelen halállal mul ki, míg a másik in-ség-, szegénység-, nyavalyákban hónapok óta sinlódik azon bűnökért, melyeket te is elkövetsz; egy másik czimborád a börtön penésze között rohad; vagy nőszemély levén, egyike tarsnéidnak gyalázatba jön a világ előtt, pedig talán nem rosszabb náladnál. De te mindezeket úgy tekinted, mintha téged nem is érdekelnének. — Int, hi, óv Isten téged minduntalan a lelkismeret szava által, majd szeliden, majd komolyan, majd kéréleg, majd fenyegetőleg, délbén s éjfélkor, hogy térj meg ő hozzá. De te nem akarsz; egyszer azt mondd: most nem érek rá, hogy lelki állapottommal vesződjem; más-szor: mit teszek hát én? rosszabb vagyok-e másoknál? És az Úr szavát érteni nem akard. Megesik talán az is raj-tad, hogy olykor nyugtalanság lep meg, s gondolkozóvá leszesz; de a koresmai folyár beszédek s vidám hahoták kiverik ismét fejedből a komolyabb gondolatokat; te pedig örvendesz rajta, midőn lelkismereted szava el-fojtatik, — azonképen, mint a vásott gyermek, ha távol levő atyjának dorgálásaitól megszabadult. De a mer-ték immár betelt; időd lejárt, és számot kell adnod minden fillér-, minden ige-, minden napról. Jaj neked!

Most tehát, míg ép s egészséges vagy, használd az időt: kerüld a bűnt, vetközzél ki bűnös szokásidból, essék bár mily nehezen is, s teljesítsd mindenben Isten akaratát. De erről majd szólok még.

Valamint a halál alakja más, midőn a bűn-moes-kolta lelket párduezként megragadja, s a testből ki-szaggatja: azonszerint más alakban tűnik föl a bűn is, midőn a halál lámpája ég mellette, s annak világánál vizsgálod azt. Ifju s egészséges állapotban a bűn rózsapiros s mosolygó álarczu; úgy bánik, mint valamely nagybölcseiségű magasabb szellem: mind azokat, kik szerinte nem cselekszenek, kikaczagja. Amde a halál lámpájának fényénél, mikor az emberélet alkonya be-következik, leveti színes köntösét, s kimutatja ördögi arczát. A régen felejtett, vagy csak nevetségnek tartott bűnök valódi borzalmas alakjokban állják körül a haldoklónak ágyát: tűz-szemeiket villogtatva, fogai-kat vigyorgatva, torzképeket vágnak. Nem történt volna még meg falutokban, hogy egy s más nagy bű-nös úgy hentergett a kétségbeesés iszonyu gyötrelmei

között ágyán, mint a fereg a forró kemenczén, nem a test fájdalmai, hanem a miatt, mivel lelkismerete oly dolgokat jövendölgetett neki, melyeknek komoly meg-fontolása örültté képes tenni az embert? A halál fáj-dalmai megszűnnek ugyan, midőn a lélek kiköltözik a testből; de mi haszna? A bűn okozta szorongattatások, a lelkismeret mardosásai nem a vér romlottságából, nem a belek gyöngeségéből származnak, nem a test-ben van azoknak fészkek: nem tétethetnek, nem zárat-hatnak tehát el azok a koporsóba, s a temető földjét sem lehet rájuk huzni. A lélekben fészkelnek azok, s azt, bár hová menjen, mindenüvé kísérik. A mardosó fereg meg nem hal!

Vagy talán azt hiszed, hogy a plebános a lelkedet kínzó fekete szellemeket elüzendi vigasztalása s áldása által? — Fájdalom! sokan még a nép közöl is azt hi-szik: ha pap volt nálok, bárhogyan éltek, a pokolbeli tűz ellen már biztosították magukat. Ezt hinni döreség, istentelenség, kárhozatos babonáság. Döreség; mert valljon fogja-e az Úr az utolsó ítéletkor kérdeni lel-kedtől: volt-e nálad halálad előtt a pap, vagy nem? hogy azután ekként ítéljen: jöjj be mennyeknek orszá-gába; mert a plebános épen otthon levén, nálad meg-jelenhetett; s távozzál pokolba, mivelhogy a plebános ép a mezőn volt, s mielőtt haza érkezett, lelked elvált tes-tedtől. Nemde döreség egyedül ettől az üdvösséget, avagy kárhozatot föltételezni? — Istentelenség továbbá; mert ha azt hiszed, hogy ettől függ jövendő életed, azt is hiszed, hogy Isten nem szent, nem igazságos. Szentül volna-e, ha Isten a megátalkodott bűnös lelket mennyekbe fogadná be csak azért, mivel a pap feloldozásában részesült? Igazságos lenne-e, ha a jámbort kárhozatra juttatná csak azért, mivel fiók-egyházban halván meg, hozzá tartozói már későn men-tek a lelki atyáért? De végre kárhozatos babonáság olyasmit hinni, mi által a gonosz nem egy lelket csá-bitott már el. Hiszen, nem tudod-e, hogyan érzi magát a halálra váló? Nem csak hogy hirtelen- s véletlenül mulhatsz ki e világból; hanem annyira elfásulhatsz s megátalkodhatol, hogy fel sem hagyod a papot köl-teni, netalán szavai által lelkismereted dühöngő orosz-lányát, melyet féken tartani alig vagy képes, idő előtt fölébressze, ingerelje. És ha csakugyan kívánsá-god szerint megérkezik hozzád a pap: mi lesz azután? — Nem volt még főfájásod? nem voltál még lázban, vagy álmos? S ha ily állapotban imádkozni akar-tál, nemde sehogy sem ment biz az, sehogy sem bírt lelked Istenhez fölemelkedni? Már pedig a ha-lálos betegség állapota mindezeknél rosszabb álla-pot. Ilyenkor akard-e tehát lelkedet, mikor minden oldalról szorongattatik, mikor hajója, a test már-már törést szenved, megvizsgálni, életed hosszu folyását ki-fürkészni? Megbánhatod, meggyűlölheted-e egyszerre mindazokat a bűnöket, melyeket annyi évek hosszu során át kedveltél, gyakoroltál? Fogod-e most egy-szerre Isten, kit soha sem becsültél, teljes szivedből, teljes lelkedből, teljes elmédből s minden erődből sze-retni, midőn már minden erődből kimerültél? S ho-gyan fogod azt most egyszerre mind kipótolhatni, mit életed folytán elmulasztottál? Mindezekből kitűnik, miszerint az, a ki könnyelműen él, s azt gondolja, hogy

a halál előtt való gyónás rendbe hoz mindent, ép oly esztelen, mint az, ki mindenét eliszsza annak fejében, hogy a lutriba tevén, bizonyosan nyerni fog. Olvassuk ugyan a szent írásban a latorról, hogy néhány órával halála előtt kegyelmet kapott, s mennyországba jutott; az is meg van írva, hogy a szőlőművesek, kik este felé állottak napszámba, egész bért kaptak: ámde mit feleltek ezek az Urnak, midőn este felé rájuk találván, kérdé tőlök: mit álltok itt hivalkodva? Senki sem hívott meg minket. De te, keresztény lélek, ezt nem mondhatod; téged az Ur régen hívott meg, régen fogadott fel. Meghívott a sz. keressztység, keresztény tanítás és nevelés, a predikációkban hirdetett isteni íge, a husvéti időszakban a penitencia-tartásra való fölhívás, jámbor emberek, jó könyvek, melyeket az isteni gondviselés kezébe juttatott, különféle viszontagságok, lelki furdalások s az által, mit épen most olvasasz. Nem mondhatod tehát: senki sem hívott meg, senki sem fogadott fel. Ha te mindazon hívásokra, melyeket Isten gyermek-, ifju- s férfikorodban hozzád intézett, munkálkodni vonakodtál: meg fog-e valljon halálos ágyadon hívni, mikor már az élet s munka ideje lejárt? Ne biztadsz magad a lator példájával; mert ő csak a keresszten ismerte meg Krisztust. Ha a keresszténységben nevedkedett volna, mint te: vagy nem vált volna latorrá, vagy nem is tért volna meg végső órájában. Judás apostol kétségbeesett, és felakasztá magát: mert ismeré a bünt, s óva volt tőle. Értsd meg hát jól: kire nézve hasztalan a hívás, intés, óvás, mint Judásra nézve: az, aligha fog, mint a jobb lator meghalni. Ha ép. egészséges korodban nem készülsz a boldog halálra, és csak halálos ágyadon akarsz amugy sebtiben Istennek szolgálni, s csak akkor akarod magadat a mennyországba mintegy beimádkozni: nem adok a te mennyországod örömeért egy batkát sem. Igaz, igaz; az egyház azt tanítja, hogy az ember míg él, ha igazán megtér, kegyelemre még mindig tarthat számot. Azonban istentelenül élni, s magát a halálos ágyon való megtéréssel biztatgatni, anyi, mint Isten irtalmasságában vakmerően bizakodni: mi Szentlélek elleni bűn, mely sem ez életben, sem a jövendőben meg nem bocsáttatik.

Lássuk most: hogy kell az embernek halálos ágyát jól megvetnie? hogy kell elhengeríteni azon köveket, melyek a mennyek útján előnkbe gördülnek. Erről a jövő hónapban.
K. I.

Arczkép-album.*)

(Forró tisztelem s szeretetem zálogául a „Kath. Néplap” íróinak.)

Tisztelet, becsület! s nem bánom akármi . . .
De arczképeinket már nem győzöm várni;
Az egész világ kiadta magát régen,
Csak mi, ah! mi állunk feledékenységben.
Más boldog halandók egész télen, nyáron
Kaphatók a boltban leszállított áron:
Csak mi szükölködünk arany ráma nélkül,
Melyre a dicsőség, — aztán meg a . . . légy ül. —
Én tehát akár kell, akár pedig nem kell,
Most a rajzhoz fogok következő renddel:

*) Ez arczkép-album kiegészítésül többek közt halásan kell megemlékeznünk még E. L.-ről, a fáradszatlan s lelkes beszélyíróról is.
S z e r k.

Legelül Benőffy, a nagy palóc-bárd van
Szép jambus-paripán, misztikus dolmányban,
Mélység-, magasságnak bátran neki rugtat;
De a keressztre néz, s így sobsem veszt útát.
Utána Csintalán szaporázná, hogy ha
Az írószerszáma hamar ki nem fogyna;
Mint alyi kispap csak szólott egyet-kettőt,
Most tán attól félti: hogy hát ha meg nem főtt?
Annál lelkesebben rakja most is Daniss;
Bár lehet ellene kifogásom, s van is:
Hiba tudniillik, hogy lakik Agárdon,
Kinek szava fontos, levele mázsát nyom . . .
Ki birokra vágyik, s a harezot keresi:
Tessék! eléje áll Devics és Ekeesi,
Sőt ha szépen kéri, a földhöz is csapják,
Olyan erős bennök a hit és igazság.
Gara y szelidebb, s mint a tiszta ó bor,
Csöndesen munkál, de azért mindig jökor;
Most a halottakat bucsuztatja sorra,
Majd meglátjuk: valljon telik-e a torra?
A testamentomot fölbontja Gyurinka,
Kinek pennájában aranyos a tinta.
De megjárjuk, hogy ha odaront Györgyenyi,
S egy kis papramorgót sem szabad majd kérni;
Mert hogy az ő szive egy egész kis várdá,
Kartácsokat szór a pályinkás kazánra . . .
Beszélhet azután a jó Herkő páter,
Ki oly szomorú lett, mint a ki tormát nyel . . .
Azon búsul kelmed: hogy Cselin van otthon?
Mi is csak ott vagyunk, elhígye galambon!
Legjobb tanja azt Jakab szomszéd bátya,
Ki harangja nyelvét szívverébe mártja;
Azért szól oly éles, s édes fájdalommal,
Hogy megrendül belé az érző baloldal . . .
Úgy-e, hogy igazam van, Kuthen! szent ücsém,
Te sem találsz ránczot beszédem köntösén?
Bár nem olyan szép az, mint talán éneked,
E rózsafák között illó, lágy esőregteg.
De ne szólj! — mellettem van Kasztovszky László,
Mikor ő ráüti, akkor igaz a szó;
Hej! ha sok ilyen szent Herkulesünk lenne,
Tisztulna a világ, nem volna gaz benne!
S föltámadna, miként Lázár, a hajdani,
Kit a ma itól jól meg kell választani:
Az föltámasztatott, — ez meg ha hozzáfog,
Föltámasztaná a bűnbeholt világot,
Tudniillik lantjával . . . de az mennykő-dolog;
Bár Lakatosunk is itt sűrű, itt forog,
S fészegeti, nyitja a koporsó zárát,
Melybe a világot rosz angyalok zárák.
Kerül azonban még jó angyal is néha,
Mint Mendlik, a munkás, kedves katekéta,
Kinek szivemhez szól a nyelve, ámbátor
Ezt csak úgy mondom, ha nines itt Iház Gábor.
Mind. . . szenti kurátort tisztelem, de nagyon,
Hogy a nevemhez oly nagy gusztsza vagyon;
De ha már nyársamon süti költeményét,
Rajta! csak emberül fogja meg a végét.
Ugy hiszem, Mennyei sem lát ebben hibát,
Ki színte megnézi a szépet, mit kiad.
És annál kevésbbé Nyulassy, ki kátyolt

Irván, föllebbenti lángszívvel a fátyolt ;
 Bár egy idő óta se' eseppen, se' esordul,
 Fügét mutat nekünk híres Komáromból.
 Nem úgy Pájer, a hit s becsület lovagja,
 Ő lantját, a szentet, büszkén mutogatja ;
 Mi több, rája esipketővis-koszorút fon,
 Hogy akárki fia hozzája ne nyúljon.
 Pájer mellett jól áll Paulikovics Lajos,
 Kinek tiszta lelke gyémántos, aranyos ;
 Aranyfelhő volt az, ragyogott az régen,
 Még mikor az éjfélt is két szemében.
 Kira következik : az Remete Péter,
 De esatát, minőt ő, nem minden vitéz mer ;
 A pogányság ellen vijja ő a harezot,
 Mely rosz szokásképen veti ránk a sazeot ;
 Meg is fut előle, megfut — de hiába !
 Akárhová buvik, utoléri — Sántaha,
 Szaz Ipolyba sujtja lelke erejével,
 Ugy, hogy utána csak egy szép buborék kel.
 — És most leemelem kalapomat, le én,
 Szabó Imrét látom közeledni felém :
 Lángszíved, lángelméd az Isten megáldja,
 Te vagy a magyar nép legnagyobb barátja !
 Ha Szakazon laknám, hol virit a eserje,
 Mindennap koszorút tűznék a fejedre . . .
 Na de majd megteszi helyettem Talabér,
 Kinek szint' fejére hajlik már a babér,
 Mely oly szépen rimel az ő szép nevére,
 Azt hinné az ember, együtt születtek véle.
 Végre koronául jó az ősz Vezérle,
 Ki maga egész büntáborokat ver le,
 Se szerint közöttünk — meg volt mondva már is —
 Nem lehet más, ő a vitéz generális.

Mindszenti Gedeon.

Két fogoly.

(Történeti beszély.)

Láttatok-e már embert, kit csapás csapás után,
 veszély veszély után ért ; ki bárha meggyörnyedt a
 sors nehéz karja alatt, s nem volt senki, ki segélyére
 sietett volna, mégis nyugodt maradt, s nem zúgolódott
 az isteni gondviselés ellen ?

Ha láttatok ilyet : tudjátok-e, mi adott neki erőt
 szenvedései elviselésére, mi vigasztalta összezuzott szí-
 vét, mi ragadta ki, mi mentette meg e reménytelen s
 mindenkitől elhagyatottnak látszó szenvedőt a kétség-
 beeséstől ? . . . Az erős, élő hit. Mert mint egy jeles egy-
 házi szónok ép oly szépen, mint igazán mondja : „Azt,
 ki a hitből él, nem érheti baj, melyre nézve hite meg-
 nyugtatást, — keserűség, melyre megint hite vigasztal-
 last nem nyujtana.“

Az 1619., s az azt követő években a lázongó Beth-
 len Gábor által segítségül hitt török s tatár csapatok
 pusztították Magyarországot s Austria egy részét, szá-
 mos várakat és városokat hódítva meg, ezreket és ez-
 reket fűzve rabszjira, s hurezolva sanyaru fogságra.

Az említett évek egyikében tavasz vége felé Ba-
 den gyönyörű vidékén vig munkás-csapat dolgozott,

enyelgve egymással. Egyszerre mint varázs-ihletésre
 elhallgattak ; siri csend állt be, a völgyben oly áhitat s
 imára buzdítólag hangzó déli harangszóra. A munkások
 leteszik munkaeszközeiket, s fővegeiket leemelve, imára
 kulcsolják kezeiket, s buzgó fohászt bocsátanak a min-
 denek hatalmas Urához. De az imádkozók ajtatos so-
 hajtásai közé egyszerre hangos gunykaczej vegyül.

Egy magas termetű, izmos testalkatu férfiú áll az
 imádkozók között ; nap-barnított arcán, melyet rőt
 szakáll körít, daczajkai körül gunymosoly ül, mintha
 nem is illetné őt a harangszó, vagy nem hallaná azt :
 kalapját, mely vörhenyes haját fődé, meg sem billenté,
 s ima helyett gunykaczejra nyíltak ajkai. De ez nem
 zavarta az imádkozókat ; mert mindenki tudta, honnét
 jő az ; tudta, mondom, mert mindenki ismerte Frank
 Györgyöt, *) ki, a hol csak lehetett, gunyt üzött a ka-
 tholikusok ajtatosságából, noha gyermekkorától fogva
 azok között nőtt fel, bárha maga lutheranus volt ; és
 Isten nevét csak akkor bocsátotta ki piszkos ajkain,
 midőn káromkodott.

— György, György ! — szolt egyike az imát vég-
 zett munkásoknak — lesz még olyan idő, midőn neked
 is eszedbe jut Istened. — Mire feleletül természetesen
 még gunyosabban kaczagott.

A munkások végezve szegényes ebédjüket, s kissé
 megpihenvén, ismét munkához fogtak.

Esteledni kezdett, midőn az országuton jobban-
 jobban közeledő porfelleg vonta magára figyelmüket ;
 melyből, midőn közelebb ért, egy körül-belül 30 sze-
 mélyből álló török lovas-csapat bontakozott ki. Tarka,
 kiáltó színű bő ruhájok lobogott a sebes vágatás által
 előidézett szélben ; s a nap sugárai meg-megvillantak
 fényes, halált szóró gyilkos aczélaikon.

A száguldó csapat a munkások felé tartott. Ezek
 futásban kerestek menedéket. De gyorsabbak voltak a
 török paripák, s a futamodók nagy része, köztök Frank
 György is, a kóbor csapat martalékává lett. —

Pár hóval a leirt esemény után, a háboru alatt so-
 kat szenvedett Magyarország leégett városai s falvai
 között kigyózó, nem legjobb állapotban levő ország-
 uton, egy hosszú sor halad Konstantinápoly felé. Elül
 néhány török lovas ; utanak szekerek, lovak, öszvérek
 nagy lefüggő kosarakkal mindkét oldalukon, melyek-
 ben nők, férfiak és gyermekek látszanak. Utánok és
 közöttök egymáshoz kötözött izmos férfiak, gyöngye nők
 és szüzek haladnak. Némelyik arca vászondarabbal
 van ellődve, hogy ismeretlen maradjon, vagy hogy a
 nap és por ellen védve legyen. A menetet ismét néhány
 török fegyveres zárja be.

Minden arezon inség, nyomor és bánat jelei lát-
 szanak ; néha-néha hangzik egy-egy sohaj a szenvedők
 ajkain, melyet a kegyetlen örök korbács-ütése követ.
 Némelyik teljesen kimerülve az éhség, fáradság és kin-
 miatt, élettelenül roskad össze ; mi a többiek szempil-
 láira keserű könyeket idéz, de az örökre semmi hatást
 sem gyakorol, . . . rég kihalt már azok szívéből a szá-
 nalom és könyörület. . . .

Ha nem mondom is, tudja mindenki, hogy a ba-

*) Így nevezetett azon lutheranus, ki 1623-ban a törökök által el-
 fogtatott. Historia Cellensis, 197. lap. N.

romként hajtott ember-csoport nem más, mint a törökök által elfogott, s most vásárra hajtott foglyok, kik az éjt szabad ég alatt, vagy pusztá romok között szokták tölteni. Ilyenkor fáradtan s kimerülve hanyatlanak a pusztá földre, hogy az enyhadó álm karjai között feledjék nyomorult helyzetüket. — Az álm hamar legfoga fáradt pilláikat, s lelkök visszazáll elhagyott kedveseikhez, és a szenvedő arcokon édes mosoly vonul el néha . . . néha. Csak kettő szokott hosszabb ideig ébren lenni.

Az egyik mintegy 25 éves, szöke, középtermetű férfiú, szelid vonásokkal szenvedő arcán; bár tagjai rongyokkal fődvek, nemes testtartása elárulja előkelő származását. Ő is eleget szenved; mégis hol csak lehet, vigasztalja fogolytársait, s megosztja velök utolsó fataltját is. Midőn valahol megállapodnak, őrangyalként jár körül a hit vigasztaló szavait csepegtetve a szenvedők szívébe; s miután mindnyájan lenyugodtak s álomba merültek, balkarját, melyet felkötve visel, kötözi be, — melyen mély seblátható. Mit végezve, térdre borul, s imádkozik hosszasan, . . . ajtatosan.

A másik, ki ébren szokott lenni, ennek egész ellentéte. Egy magas, izmos férfiú, vörhenyes haj- és szakállal; kibén Györgyre ismerünk. Ő nem fekszik le a többiekkel, hanem nyugtalanul jár fel s alá, napbarnított arcán a dacz s nyugtalanság félreismerhetlen jeleivel. Ő szintén szenved; és még sem tudja megallani, hogy ne gonyolja, a Krisztussal fölfeszített halatorként, vele együtt szenvedő társait, kivált a szöke férfit. — Ő nem tud nyugodni, nem imádkozni, . . . csak gonyolódni és káromkodni.

Hosszu faradságos és kinterhes ut után Konstantinápolyba ért a fogoly-csoport, s néhány napi pihenés után kiállítottat a vásárra.

Nem irom le ez embervásárt; mert nem lelek elég sötét szavakat annak leírásához. Elég sötét színekkel esetelték már azt többen; de még senki sem talált eléggé fekete színt, gyalázatos voltához illőt. Az embervásár most is üzetik a felvilágosult, és szabadnak hirdetett Amerikában. Gyönyörű fölvilágosodás! . . . gyönyörű szabadság! . . . Hol az Istenről megfeledkező, s az emberi méltóságot lábbal tapodó emberi szörny annyira meg tud feledkezni magáról, hogy baromként hitvány aranyért bocsátja áruba az Isten képére teremtett, s Jézus drága vérén megváltott, halhatatlan lelkü embertársát. — Itt csak mint történetünket érdeklőt, azt jegyzem meg, hogy a fiatal szöke férfit és Frank Györgyöt egy hatalmas előkelő török vette meg.

(Folytatása következik.)

Napkeleti.

Isten keze.

(Lefaragott rovások a közélethől.)

(Folytatás.)

Még az az ember, — kezdi Lőrincz, a templom-anya, bizonyosan a szalonnasütőre czélozva, — bajt hoz ránk. Sohasem felejttem el, ugymond, a mit az öregektől hallottam: hogy egy nem a mi hitünkön levő ember nagypénteken szintugy szalonnát sütött volna: hát csak, mintha a föld alól jött volna a

hang, fájdalmas jajgatás támadt a vakmerő körül. Az öregek azt mondták, hogy a Krisztus teste (a kenyeret nevezik így nagy tiszteléből) szólamlott meg, és pedig mindannyiszor, valahány csepp-zsír cseppent rá. Jobban fájhatott az neki, mint mikor az oszlop mellett kegyetlenül ostorozták; mert akkor, mint a bárány, egy jajt sem hallatott. No de erről még tudakozódnai fogok a tisztelendő urtól bővebben. Valljon mit mond rá? Hej sógor'am! nem csak egyszer hallottam már én, hogy a eselédés háznál egy is elég arra, hogy az Isten karja megnehezdedjék a család fölött. Még azt is hallottam, hogy egész falu is szenvedett már egyesek nyilvános bűnei miatt. Nem is lehet az máskép. Hát nem tudjuk-e, hogy egy bűn következtében ezer és ezer esztendeig sanyargott a világ remény s vigasztalás nélkül, mint valami halálra üldözött gyilkos, ki önkényt bujja az erdőt, csak hogy kézre ne kerüljön. (Szegény világ! bűnös világ! mint egy börtönében felejtett rab, ugy megöszült már a hosszas fogságban, — hogy is ne 4000 esztendeig? — hogy a szabadító Jézus Krisztus alig ismert rá, mikor a világra jött; valljon ez volt-e az a szép gyöngyvilág, mely tetszett az Urnak, mikor megteremtette?) — Vagy nem tanultuk-e, hogy egy halálos bűn nehezebb az Isten ítélő igazságának mérlegén, mint az egész világ áldozatja mind együttvéve? „Ugyan mit beszél sógor'am! — szól közbe Barnus (Barnabás), — hiszen ugy mindnyájan elkárhoznánk örökre. Hát nem azt mondja-e Krisztus urunk, hogy ha vétünk olyan vörös is, mint a karmazsin, csak igaz bánatunk legyen, fehérre mosódik az ő vérében, mint a hó? „Ugy van, ugy van; de épen itt a dolog veleje, sógor'am! hogy csak is a Krisztus vérében. Mert az ember magától még annyira érdemes jót sem tehet az üdvösségre, a mennyit egy szunyog elvinne a szárnyán; már pedig az csakugyan kevés.“ „De hát már kelmed, édes sógor'am, okosabb ember, miut én; hiszen mindig ott forog a tisztelendő ur körül, ki csakugyan szeret ám, ha akar (közönségesen használt szójárás), az ember szívére beszélni. Ugyan meg tudná-e nekem mondani, miért bünteti az Isten az embert még oly mindenek fölött kedves, örökérdemű áldozat s elégtétel után is, mint a minőt értünk a mi szerelmes Megváltónk bemutatott? Hiszen már csak elengedhetné azt a kis gyarlóságot, mit az ember sokszor nem is igen akarva követ el; én azt gondolom, mindjárt nyugodtban lenne a mi földi életünk, ha tudnók, hogy az Isten egyet-mást elnéz a szegény embernek? — Édes sógor'am! már nem titkolhatom tovább: szörnyű szöveget ütött nekem pedig már jó ideje a fejembe a volt tisztartó egyszeri mondása; hiszen emlékezik, mikor az a nagy jég elverte a vetést, s künn voltunk a pusztulást nézni!“ „Mi az no sógor'am? — kérdi nem a legjobbat sejtve Lőrincz gazda. „Mi az? mi? rettenetes szó az, sógor'am! azóta sohasem mehetett ki a fejből; még éjszakának idején is meg-megkísért az engem, s már rosztat is kívántam magamban (Isten bocsá — a haló földjében pedig) annak a tisztartónak, kit az egész világ olyan okos embernek tartott. Demár kelmeddel csak közlöm; hiszen mindjárt felényi a fájdalom, mihelyt valaki részvétet érez irántunk. Azt mondta az az uri ember, mikor a határon végig nézett, hogy ugyan micsoda ostoba passiója lehet az Istennek ezt eszeledni a szegény emberrel!!! . . . Nem szóltam semmit; mert az nem lett volna tanácsos akkor, nehogy az Isten ellen még szemtele-nebb káromlásokra gerjedjen a hitetlen ember; de ugy elszorult a szívem, hogy azt az embert sohasem tudtam többé igazán becsülni.“ „Valóban hitetlen! — jegyzé meg elkomorodva Lőrincz; — de, sógor'am látja, ez mind olyan beszéd, a mit hogy egyikünk se halljon soha; én nem tudok jobbat tenni, mint imádsággal kérni a jó Istent: ne ítélje azt igazság szerint, mert akkor sok tudósnak látszó ember nem állhat meg színe előtt; hanem irtalmaságának tengeréből ereszszen az olyan ember száradt lelkére egy megváltó cseppet. A mi az Isten büntetését illeti, minthogy az ő akarata nélkül egy hajunk szála sem eshetik le, én azt az ő igazsága- s szentségétől föltételezem, melyeknek a bűn nyilvános megtámadása. Innét van, hogy Lucifert, a pártos angyalt egy vétkes gondolatért is örök kárhozatra taszítja. Hogy a gonoszokkal a jók is szenvednek, azon sohasem ütközöm meg. Ugy tesz az Isten, mint tenne akármelyikünk, ha tudná, hogy a gazdasszony mézes bögréjébe valaki egy kanál mérget öntött, — az egész bögrét kilöditaná. Minek a tükör, ha foltok vannak

rajta, s areznunk is azok látszanak miattok? Krisztus urunk keresztalalanak érdemei, igaz, eltörölték a bünt, s megszereztek a világnak a mennyországot; de azért el nem vették az embertől még az eredendő bűn után is meghagyott akarat-szabadságot, hogy a jót művelhesse. Ez épen úgy van, sógor'am! mintha kelmed ebben az erdőben eltévedne; vagy, a mitől Isten őrizze, megvakulna. Ha eltévedne s valahol úgy oda szorulna a boróka közé, hogy csak utnyesés által menekülhetne: ezen ut lenne az, melyen a szabadra juthatna. Ha pedig megvakulna: a ki kelmedet jobb kezénél fogva vezetgetné, az volna a kelmed szabadítója. De azt is megtehetné ám sógor'am, ha épen baka-fántoskodni akarna, hogy bizván saját erejében, neki vágna a tövistengernek, vagy elrughatná maga mellől azt a vezető gyermeket; de bezzeg! ha osztán úgy szednék össze, mint azt az olvasós stajer vadászt, kiről a mult évi „Kath. Néplap” 426-ik lapján annyi meghatót olvasott mester'am. (Az Isten áldja is meg jártában-keltében, valahol egy munkás pap van a világon; mert hogy az a Daniss ur nem lehet más, mint buzgó áldozára az Isten oltárának, minden kételkedés nélkül hiszem; hogy is tudna másképp az Istenről oly üdvözítő-édesen beszélni és dalolni, ha nem volna az ő kebelezett ajtatos szolgája!*) — Ugy hát sógor'am, nyugodjunk meg abban is, ha az Ur meglátogtat. Nem ok nélkül használjuk mi gyönyörű magyar nyelvünkben ezt a szót. Ki ne tudná, mennyire bonyolodott már ott a pörös felek ügye, hol a közönséges bíró nem avatkozhatik bele többé, hanem főlebbezni kell. Ilyenkor a szolgabíró jön ki, inquisitiót — vizsgálatot tart; perköltséget, napi díjakat számít; exequál, hajdan botoztatott, most már csak veret vagy vasaltat stb., a mint a törvény intézkedik a bűnösök fölött. Ez mind sok alkalmatlansággal jár, s mégis megtörténik, hogy a legnagyobb bűnös csuszik át; sokféle az emberek rejtett gonoszsága minden bírói szigorúság mellett is. Nem úgy van a legfelsőbb törvényszék előtt. Itt már a bíró több rendbeli szolgálival rendelkezik. Egész seregek lesik pillantását. Készen állnak az elemek: a tűz, hogy poklot gyújtson az Ur ellen föllázadó kevélységnek; a víz, hogy özönnel borítsa a legnagyobb hegyeket is, — minek állnának azok ki az elhatalmazott gonoszság tengeréből, talán újabb szirtek gyanánt menedéket a föld színéről elabajgatott bűnnek? — a föld, hogy megnyílják Kore, Dátan és Abiron alatt. Minő kihágások lehetnek tehát azok, melyekért maga az Isten, mint kemény és részrehajlatlan bíró tesz látogatást az embereknek? . . . De ballaghatunk, sógor'am, a szekerek megindultak; hiszen menet-közben is előhozhatunk egyet-mást. Igazán mondta, csak ragad ránk valami, ha okos emberek közt forgunk. Különben a mi papunk azt tartja, sógor'am, hogy az ember egy is tanulhat valamit, ha otthon ül, s holmi könyvek- és írássokkal társalkodik. De van is abban valami; hallja csak, kérem.

(Vége következik.)

Sántha Mihály.

Bükkaljai cserfalevelek.

VI.

Szakasz. D. a J. Kr.! — Kedves szerkesztő ur! A multkor egy társaságban valék, melyben arról vitatkoztak: vajjon melyik tagja az emberi testnek legveszélyesebb? E vita nekem tetszett; gondolám magamban, ebből még sültet ki valami. A vita tárgya nekem elég fontosnak látszott; mert ha egyszer tudjuk, honnan jó a legnagyobb veszély, úgy könnyű is lesz majd a veszélyt elhárítani. A hadvezér is, ha bizonyosan tudná, honnan jó a veszély, s mely oldalról rohanja meg őt az ellen, majd elbánnék vele.

*) Vezérle Gáspár, Szabó Imre, Pájer Antal, Benőfy Soma, Talabér János, Mindszenti Gedeon, Garay Alajos, Munkay János, Mendlik Ágoston, Lázár Miklós, Gyurinka Antal, Devics József stb. mind a papi rend előhazerosai közül valók. Jakab és Hamari János szomszéd uraimék is igen közel laknak a plebániához, Sztor Gáspár plane egyházgondnok; volt még egy kőborló Remete is, ki mint tudva van, csak a főnebbi jelesek kegyelméből élt, s majd itt, majd ott árulgatta az olvasócskákat.

S. M.

Halljuk hát!

Az első azt állítja, hogy legveszélyesebb tagja az emberi testnek a nyelv, ugymint a találós mese szerint a legjobb, de egyszersmind a legrosszabb hus is. A pergő nyelv veszíti össze a férjet a feleséggel; a nyelv, a szó okozója a sok perpatvarnak a családban, esetepaténak a faluban, zürzavarnak az országban; — s a közmondással tartott: ne szólj nyelvem, nem fáj fejem.

A másik azt vitatta, hogy a test legveszélyesebb része a szem: azon egy pár ablak, melyeken át az ördög az örök halállal szívünk hajlékába lopódzik; azon egy pár sugárgyűjtő tüveg, mely ugyan nem a taplót, hanem a szívet meggyújtja; azon egy pár üvegarika, mely egyenesben nagyit, visszasan kisebbit, mely másban a szájkát is gerendának nézi, magában a gerendát sem látja. A vakok ugyanis legbékésebb emberek.

A harmadik azt bizonyítgató, hogy a fül; mely töleseralakjával mindent, jót-rosszat, prüesköti-bogarat felfog; mi általa mint kettős garaton át a lélek feneketlen hombárába esik, ott össze-vissza fő és sült, de soha ki nem hull; s habár százszor meg százszor adta is ki megszólás vagy pletyka alakjában a száj, azért soha ki nem fogy.

A negyedik a kézre hárított minden bajt, ugymint minden rosznak végbevivőjére, az emberi érzékek és tagok valamennyiének alázatos kész szolgájára. A kéz ama drótsodrony, mondá ő, melyen át az elektrom egyik testből a másikba átmege.

Az ötödik még az orrnak sem hagyott békét, azt erősítvén, hogy sokkal boldogabbak volnánk, ha az ember nem üthetné mindenbe az orrát; vagy ha az ember képének eme kicsucsorodása hiányzanék, melynél fogva őt erre-arra vezetni lehet, s mely még szeméinket is akadályozza a látásban.

A hatodik neki rohant a lábakra, s azokat, mint a falu postáját, s minden rosznak hírherdóját felelősekké tette minden bajért.

A maga feje szerint mindegyiknek igaza volt. Egyik sem akart meggyőződéséből engedni, tágitani. Végre összekaptak; s teljes határozatlanságban oszlott szét a kompánia, mindegyik az igazságot vivén el magával.

A tanulság ebből az: hogy biz' egyik is, másik is veszélyes lehet; egynek ez, másiknak az; mikor ez, mikor az; mikor így, mikor úgy.

Mindemellett gondolkodóvá lettem, s magam is kezdtem törni rajta a fejemet: hát ha én fejtethetném meg e talányt, vagy ha úgy tetszik, találós mesét, s én oszthatnám ki az igazságot!

Végig fontolgattam mindegyikét, s végtére is csak a lábakra állapodtam meg. — S valóban már ős-szüleink, ha lábuk oda nem vitték volna őket az alá az átkozott fa alá, talán az ördögi kigyót sohasem pillantották, az ő öldöklő sziszegését sohasem hallották, kezeiket a tiltott gyümölcs után soha ki nem nyújtották, s ajkaikkal, nyelvökkel sohasem izlelték volna meg. Ne vinnének csak lábaink egyik szomszédból a másikba, vagy a koresmába, s maraduánk inkább honn, s járnánk saját dolgunk után; ne mennék a más háza elé sepergetni, hanem sepernénk saját házunk előtt; beh sokkal kevesebb bajunk volna!

S mégis mily keveset ügyelünk lábainkra! A napokban egy újságban olvastam, hogy egy valaki a boglyáról véletlenül egy másiknak a nyakába ugrott, ki alatta azonnal szörnyet halt. — Községünkben, beszélük, néhány évvel ezelőtt történt, hogy a húsvéti tojásdobálás alkalmával a futó oly igen megerőltette magát, hogy a sebes futásnak utóbb áldozatja lett. — Egy ízben Pestre vetődvén a képműkiállításon egy képet láttam e ezim alatt: „Félrelépés” Egy leány ugyanis kilépett a tánczosok köréből, s a szomszéd házban az ajtó nyílásán át feléje kandikáló kedveséhez sietett; de egy patakon kellvén áthaladnia, félre s a patakba lépett piros eszímájával. Ez sem ügyelt lábaira.

De ki számíthatná elő mindazon veszélyeket és szerencsétlenségeket, melyeket a lábak Zsuzsánna történetétől kezdve e mai napig okoztak. A magyar közmonda is: „hogy fél lába már a pokolban van,” eléggé jelenti a lábak veszélyes voltát. Mai napig is nevetik azt a böles astronomust, ki a csillagokat vizsgálván, de lábaira nem ügyelvén, az alatta elterülő gödörbe bukott.

Mindamellett nem csak hogy nem ügyelünk lábainkra,

hanem bitásár kiesi. A májára meghal hogy h kitődjá hordja

a láb k utoljár állanál

kolás tot is k lépjen bizony Hány rajta a ber or az izza déssel ben el ilyen

hanem

ten ig vonva 6, 15, jobb r levén, 9, 44,

is; me szélyt láb, sz inger ideigl gunkr

haza emlék nézte valós masz Eke kezél az ég a táv eszen ohaj kism is ke telni házn e fön a tu veld fogj Meg ról;

hanem mi mindent nem követünk meg el a lábveszélyek súlyosbítására! A hű nő mindjárt csak lába fejét fitogtatja, ha ugyan kiesi. A nyalka legény pengő karikájú sarkantyut veret a eszmájára; talán az ősi vitézség jelül? Biz' igen a: hogy a rózsája meghallhassa, hogy peng a sarkantyúja. Üdvöztünk azt mondja, hogy ha a láb téged megbotránkoztat, vágd el! Uraesaink még kitűdják a sarkán s alapóczolják, hogy annál magasabban hordja a testet.

Kivált farsang idején annyit mindent költenek a lábra s a láb kedvéért az emberek, hogy fele is elég volna; mindemellett utójára is csak azon veszik magukat észre, hogy nem jó lábon állanak.

Mennyi lábbeli nyüvetik el a jelen farsang alatt! Hány iskolás gyereknek lehetne azon sarut, eszmat venni! A padozatos is kiténymázolják láb alá; azt sem tudja az ember, hogy lépjen rajta. A meleg szobában is jégre viszik az embert, mintha bizony a nélkül is nem volna eléggé síkos az emberi életpálya! Hány iskola földje oly gödrös, hogy a kis tanonc majd kitűri rajta a lábát; hogy kedvelnék aztán a tudományt, melytől az ember orrára bukhatik! — S ekkor aztán járja boldog-boldogtalan az izzasztó tánczot oly hévvel, önmegtadással és kinszenvedéssel, minőt másutt sehol, senki fia kedvéért, semminemű ügyben el nem vállalnának. Hány ifju, hány hajadon járta el már ilyenkor a halál tánczát!

Ime mily veszélyesek a lábak!

Azért hát ügyeljünk lábainkra; nem csak a magunkéira, hanem fiaink, leányaink lábaira is.

„Ójadd lábaidat a mezitelenségtől“ (Jerem. 2, 25.); „Isten igéje legyen lábaid szövete“ (118. zsolt. 105. v.), „sarut vonván lábaidra a békeség evangéliumának készületével“ (Ephes. 6, 15.). „Ha pedig lábad megbotránkoztat téged, vágd el azt; jobb neked sántán az örök életre bemenned, hogysem két lábad levén, a gehenna megolthatatlan tűzébe vettetned“ (Jézus, Márk 9, 44.).

De ne csak lábainkra ügyeljünk, hanem többi tagjainkra is; mert miként mondtam, egyikre ez, a másikra az hozhat veszélyt. Kivált a farsang idején ügyeljünk tagjainkra, midőn kéz, láb, szem, fül, minden, még a szív is szokatlanabb mozgásba jó, ingereltetik. Ugy mulassunk, úgy vigadjunk, hogy valamikép ideiglenes, vagy örökké tartandó kárát ne valljuk mulatságunknak.

Evvél a kis farsangra-valóval akartam szolgálni.

Szutor Gáspár,
templomgondnok és egyházi.

Az én nefelejtseim.

(Folytatás.)

October 2-ka 1858. — Noha otthon voltam Bánhorváton is, haza siettem: hogy először emlékezzen misémben a tegnapi emlékezetes események ajtatos eszközéről. . . . Azután helyet néztem a templomban a régi jámbor ohajtásnak, mely már félig valósuló Mária-képszobor. Isten, ki hatalmas a kövekből is támasztani Ábrahámfiakat, ha Bánhorváton támasztott özvegy Eke Józsefnét, ki ily czélből 800 forintot tett le tőkél az Isten kezébe, hogy nyolcz boldogsággal kamatozzon: úgy itt is fog az égi működő kéz fillérekét sokasítani. Kijöven a templomból, a távolba áldást küldtem Gyöngyi Imre barátom után; mert eszembe jutott, hogy ő is áldást hagyott nálam. Most egyetlen ohajtásom a szent örökséget, mely sáfárkodásomra bízottál, lelkesmeretes kegyelettel kiosztani. Első gondom imádságomban is kegyelmes érsek atyánkat fiui alázatos hódolattal megtisztelni a legszebb darab ereklyetárral, minthogy ő a magyar egyháznak egyik legtiszteltebb élő szent reliquiája. Megemlékezem e főmegye egyik legnépszerűbb főúráról is, kitől tanultam, hogy a tudomány feje a hit: Kovács József, kanonok s papnöveldei igazgató ur, tudom, még növendékeit figyelmeztetni is fogja a történetre, mely némiképp a casuistica körébe is vág. Megemlékezem Eger két rendbeli apáca-fejedelem-asszonyairól; hiszen ezeknek úgy sinesen egyébben örömtük, mintha e

világnak meghalva, a másvilági szentek maradványainak szentelhetnek tiszteletet. Megemlékezem különösen kerületi paptársaimról, s egyéb bensőbb barátimról. Ide tartozik legeljebb Mindszenti Gedeon, kinek fényes költői lelke annyi dicsőített szent ereklyét nyújtott már egyházi verseiben, hogy szinte általa megnyitottnak nevezhetni az új iskolát, mely tanít arra, hogy mikép lehet a szív oltár és lant. Az ő költészetének anyagszárnyai vannak, ezekkel szárnyalja túl a földi költőket. Vagy mint máskor mondtam, keleti virág ő, mely a dicsőülés Tábor-hegyén szabadon terem. Két csillaga van neki: egyház és haza, s dalára imádságában mind a kettő összeragyog. . . . No de majd lesz még alkalmunk szólni bővebben is Mindszenti költészetéről. Most csak azért szóltam egyet-kettőt, mert e mellett nem tudok szótlanu elmenni. Lesz alkalmunk eszméinket közölni a költészet hivatásáról, s a hivatott költőkről.

October 3-ka. Az igazság trónjába is fölvittem szívem thecajában a szent ereklyéket, s úgy belehevültem a beszédbe, mintha a vértanúk sirján kellett volna esatáznom a sirrablókkal. Soha áldottabbnak nem éreztem magamat, mint most.

October 4-ke. Isteni szolgálat után utra keltem az alföldre; hanem biz én még ma csak a felföldön maradtam, egyik utitársam Gubkay Béla, a szikla-jellemű szép szónoklat nagy mestere Pétervásáran járt ügyes-bajos dolgaiban, és csak másnap

October 5-kén jött haza Balatonyba. Nem győzte dicsérni a pétervásári templomot; nem csak a Palóczonának, hanem az egrit kivéve, az egrit főmegyének sinesen emell aránylag szebb, gazdagabb parochialis temploma. Ezen gyönyörű templomban mondott nem rég új-misést az igen derék palóc, Ficzere József. Aldozi kelyhére a papi méltóság arany rózsáiból Mindszenti füzött páratlan szépségű szellemi koszorút. Maga m. gr. Keglevich Gyula szép magyar főmri családjal egészen odaadó figyelemmel hallgatta az ékes-szólás ezen ifju költői üstökösét. — Még e napon Egerbe mentünk, s félvigan szüreteltünk este a Foglár-intézeti szőlőben Mindszenti-vel, ki harmadik utitársunk lett. . . . A szüret, ha szüret volna, jobban röpitgetné a röppentyűket az üstökös felé; de hiába, gazdánk, Ihasz Gábor, a jeles írói tekintély magyar szivessége sem képes kedv-szüretet csinálni ott, a hol legtöbb tökére kamat fejében szüretelnek a nagy semmit. A vallásos intézet növendékei azért csak éltenek bennünket, pedig magok is alig élnek az Isten adták; ha főmegyénk atyja száz köbölnyi étellel nem elteti őket, most itt nem éljeneznek. Mert a szőlő volna a szántóföldjük; de most nem csinálunk a borból kenyeret.

Oct. 6-a. Jókori indultunk; a maklári kapu helyén, hol egykor Telekesy püspök fogadta Rákóczyt, eszembe jutott egy pár versszak:

Hős Eger előtt egy fejedelmi hős áll,
Országvágó kardját tiszteletre hajtja. . .
És az üdvözölt ősz, ezen élő köszál,
Mint keresztzel áldó hit-cherub fogadja.

„Állj meg — szól ez — honnaggy, hit fia, vagy ura!
Ujhitü hitvészzel háborogsz-e ide?
Ugy akasztass itt fel mindjárt e kapura. . .
Menjen el alattam, a kinek nincs hite! stb.“

Különben ezen néhai városkapuból látni a délibabos alföld kapuját is. Mentünk Kistállán keresztül, s az író-bíró elszármazott szellemével találkoztunk. Itt lakik dr. Marán, ki először írt magyar mathesist; talán azért tudja úgy kiszámítani az egyházi épületek újítását is, talán az új iskola számtanból lesz építve, olyanformán mint a dédesi torony versből? . . . Menjünk tovább, itt a csinos andornaki angolkertes, Mocsáry-féle kastély. Egyik Mocsárynak a szive magyarkertes kastély; a másiknak pedig a szive jótékony intézetek pénztára. . . . Maklár mellett elhajtva Pusztá-Szikszóra jutottunk, és pusztának nem találtuk, mert itt van Eger nagy lelke, nm. Kis-Apponyi Bartakovics Béla érsek ő excellentiája. Beszélgettünk arról, hogy ha találkoznánk a kegyelmes atyával, mily atyai gyöngéd szeretettel kérdeznék: hát hol jártok? jertek be, nézzétek meg az én egyszerű nyári lakomat; nézzétek meg a kertet, s benne a kis kápolnát. Azután kifáradhatlanul kérdezősködve, atyai áldásával tovább boesátana bennünket utunkra. Déltre Erdő-Telken voltunk; és ép ma egy tuezat éve, hogy itt kezdtem, mint önkénytes lelkipásztori figyelő

működni. Most szokás szerint egypár esodafélet is kellene felhoznom; de legyen egyetlen esoda: a hallgatás. . . Mäsként igen jó nép ez, méltó hogy oly jeles lelkipásztora legyen, mint V o s i e h Frigyes. Itt több oldalról szives látásnak is örvendhetünk; én V . . . irtól a jófogásu Sz . . el Felső-Telekre is, átsétáltam, hol alkalmam nyílt szomorúakat vigasztalni. . . És kit ne vigasztalna meg szomorúságában ezen örök gondolat: Isten! Mással nem is sokra megyünk, hanem egyedül Isten az, ki az öröm tavaszországát kinyitja ott is, hol a remény gyászravatalon fekszik. . . Innen dohánytengerben s tengerhomokban mentünk a vesszősi esárda mellett a szent-andrási pusztán keresztül Jász-Apátiba. Minél közelebb voltam e helyhez, annál szorultabbnak éreztem a szívemet; pedig épen ellenkezőleg ki kellett volna a nyílt rónán nyílnia. Az erdők rengetegeiben a fát is átöleli az ember, mint barátját; de itt nem ölelhet egyebet a pusztaságnál. Taval Mindszentivel a kiesnél kiesb hámosi völgyön utaztunk (Borsodban), s az ut szüntelen változó, rendkívül festői, költői szépsége annyira kiragadt magunkból, hogy majd kiugráltunk minduntalan a kocsiból. Mégis mikor szóhoz tudtunk jönni, M. azt az észrevételt tette: „jobb az altöldön járni, mert ott szinte kinyílik az ember kebele!“ „Igen is kinyílik — mondám én — de üresen marad!“ „Igazság!“ — szölt ő akkoron. És most e felett folyt a beszéd, míg Apátinak felemás kettős tornyá alá jutottunk; mint megfélemlent galambok szálltak gondolataim a szép szentegyházra, és mézís nyugtalan vagyok; ki tudja nem valami előérzet-e ez? Apátiból is fog a vendégszeretet, minket ugyan szivesen fogadtak a fogadóban; de valaha a község házában a kapu mindig nyitva állt, s a vendégszeretet kiabált, még becsületből tovább is szállították a becsületes utast. Most már ninesen a szívnek szája, most már a pénz beszél. Dícskedhetünk azonban a jó magyar estelivel, mit a nemeskedélyű genialis zeneköltő, P e e s e n y á s z k y szép neje készített. Oly jól esett, mintha csak a „Galgóczy emlék“-et hallottuk volna meddiumok által játszani. Igen, mert e gyönyörű zenedarab itt nálunk, a Sajó partján született a szerző ittmulatásakor; s most épen őt nem találhattuk ide haza. Nöde ott hagytuk magunkat az ő számára egy visitkártyán. Azután elmékedtünk ama boldog idökröl, midön a jász-urú banda a szép felföldön oly lélekragadón működött. Most már e esupa tűzkeblü zenenívész-társaság oszlófélben van: P i r k l e r beteges, letette vonóját és tollát. Adja Isten, hogy mind a kettőt kétszeres erővel ujra fölvehesse! T ö t h István elszármazott Jákóhalmáról a pusztára; itt már, mint pusztában kiáltó szó fog elhangzani a virtuoz hegedüszó, legföljebb esténkint a holdvilágnál szent Dáviddal fog hegedülni. T ö t h Jösa pedig egy bögő helyett százat is bögegethet. Igaz, hogy ez a száz nem szól oly felségesen, mint az az egy; de a százban kenyér van, az egyben pedig búbajos hang; mi csak akkor méltó önmagára, ha megaranyozza a gondokát, s tele büvöli-bájolja érdemesillaggal. Hiában, ebbe is mehet a fényes pengő jutalom, mint a cigány brügójába a garas. Nöde a jákóhalmi tanítóval találkoztunk még tán szentélyesen is. Most pedig jó éjszakát. Imádkozunk ezen istenfélő városban, hogy a féltelenek megtérjenek. Sohajtunk fel e város nyolcezerenyi lakóival az itteni szigorú életü, fogyhatlan buzgalmu lelkipásztorért, a gyöngéledő apáturért! (Folyt. követc.)

Benöfy Soma.

Katholikus hitélet.

Györ, febr. 7-én. Szöljünk egyröl-másról. Miután a megyés püspök ur ö méltóságának, mint a lelkek főpásztorának belegyeztével N o v á k Ferencz, györi kanonok és prépost ur ö nagysága, ki a szükölködök könyesepeit gyakran fölszikasztja a részvét melegével, és a szegényebb tanulók nemeskeblü barátja, lemondott a belvárosi plebániáról: a község-tanács a belváros-plebánosí díszes hivatalra nagyságos Z e r p á k János györi kanonok és seminariumi volt igazgató urat, kiben az öszinte akarat s el nem lankadó buzgalom szelid nyájassággal párosult, választotta meg. — Az új évi tisztelkedésnek kegyes adakozással történt megváltásából begyült a szegény betegek háza tömegének gyarapítására 279 frt 26 kr.

ausztriai értékben. A kebelbeli kereskedő-segédék beteg ápol-dája javára rendezett tánczvigalom 400 frttal gyárapítá a nevezett intézet pénztárát. A helybeli pinczerek egylete körhézának javára rendezett tánczvigalom tiszta jövedelme 146 frt. 36 kr. — Györött megjelent a szent-mártoni főapátság N é v k ö n y v e 1859-re, melyből azt olvastuk ki, hogy a rendtagok száma 168; közülök 74 en mint tanárok működnek, még pedig hárman a pesti egyetemnél, a többiek a pannonhegyi növeldeben, az esztergomi, györi és soproni nagy-, a komáromi, közzeri és pápai kisgymnasiumban; lelkipásztorkodással 26-an foglalkoznak; a növendékek száma 33. A rendtagok közül a legközelebb mult évben hárman — a jó ur Istennek nagy kegyelméből — megtartották „aranymiséjüket,“ névszerint: F e n i x F a r k a s, S z a b ö Dávid és S z e d e r Fábán, ismeret- és tapasztalatokban gazdag, érdemekkel koszorozott áldozárok. A főapátság-, a bakonybéli, tihanyi, dömlöki apátságban az összes népesség 29,222 lélekből áll; közülök 23,784 katolikus; az elemi iskolások száma 3294.

Láttuk, még pedig gyönyörködve nézdegéltünk a városunkban működő G l o b o e s n i g festész jeles esetének legújabb szép művét, mely szent László magyar királyt ábrázolja löhátan, midön vesszejével a köszirtre csap, s a rideg kötömgnek sziklakeble megreped, és belöle kristálytisztán gazdag forrásvíz rohan. E művet L i p p a i és L a n g e r e r urak rendelék meg a gyirmóthi templom fölöttárképeül, szép rámostól együtt száz ezüst frtba kerül. Mondhatjuk, hogy az említett festész elég jutányos árért szokott dolgozni. — A jóslás, varázslás, kuruzsolás, mint a pogány vallás maradványai, szigoruan tiltók; azonban itt-ott még napjainkban is merülnek föl a kuruzsolásnak nyomai. Egy ilyen szerenesétlen példát, mely a tölünk csak fél órára tekvő A b d a helységben adta magát elő, szabad legyen e helyütt fölemlíteni a „Györi Közlöny“ után. „Egy ottani parasztasszonynak 16 éves leánya bőr-kütegben szenvedén, szomszédjától azon tanácsot nyerte, hogy előbb bizonyos, általuk készitendő kenőcesel bekenvén, ötöt jól befütött süttö kemenczébe tegye, és bajából kigyógyuland. Az anya enged a tanácsnak: elkészíti a kenőcsöt, vele a szerenesétlen beteget bekeni, és szomszédnéja segítségével, annak rimánkodásai daczára is, a kemenczébe dugja, és hogy onnan ki ne jöhessen, még mindketten neki támaszkodtak a kemenczeajtónak, várva a müttét eredményét. A leány csakhamar kezdett esendenedni, míg nem egészen elhalgaltott; mire a szomszédasszony mondá: no, most már elalélt, most fog használni a szer. Kinyitják a kemenczét, s az anya szörnyöködve és borzadva pillantja meg leányának összegett testét; a szerenesétlen meghalt!“ E gyászos esetből is eléggé kitünik, mily helytelenül, s az anyaszentegyház szellemétöl eltéröleg eszelekesznek mindazok, kik a vesszélyek között segélyt az emberi döreség által kitalált s ajánlott eszközökben keresnek. F. A.

Felső-Thur, febr. 5-én 1859. Igen tisztelt szerkesztő ur! Mielött egy, a drégelyi esperességi kerületbe kebelzett Al-só-Rakonezai anyaegyházban mult hó 23-án, u. m. vizkereszt utáni 3-dik vasárnapon lefolyt, nem annyira nagyszerüsége, mint ritkasága miatt mai idöben nevezetes ünnepélyröl tudositánám e nagybecsü lapok tisztelt olvasóit: készitve érzem magamat mindenekelött nyíltan az okot is bevallani, mely engemet e sorok közlésére sarkalt.

Midön az Isten dícsöségére, anyaszentegyházunk kiérdemlett magasztalására s öregbitésére, mások buzdítására s lelki épülésére a sz. hit fakadazó s megérett terményeit, a különbéle jötekonyságokat, áldozatokat, alamizsnákat, ha fillérek is, maga idejében és helyén hirdetjük, dícsérjük, magasztaljuk: ugy hiszem, koránsem ütökzünk sz. hitünk elvei- s törvényeibe; söt talán kötelességet teljesitünk magunk, de főleg azok irányában, kik erényeikkel s jó tetteikkel épen nem akarnak ugyan fényleni, kérkedni; de épen azért a világ látván istenes, jó eszelekedeteiket, dícsöitsék az Istent, ki mennyekben van. A sz. irás szövegében nem egy szó, vagy tény fordul elő, mely véleményem mellett megdönthetlen bizonyítványul szolgál. Hogy többet ne idézzek, tartasuk szem előtt a bethániai jámbor asszonynak kenetét, melyet a poklos Simon házában Jézus szentséges fejére kiöntött, és juttassuk eszünkbe Jézus eme emlékezetességeit: Bizony mondom néktek, valahol hir-

dettetni fog ez evangélium az egész földön, ennek eselekedete is beszélgetni fog az ő emlékezetére (Máté 26, 13.). E mellett még az is írva van, hogy nem rejthetik el a hegyen épített város; gyertyát is nem azért gyújtanak, hogy véka alá, hanem a gyertyatartóra tegyék, hogy világoskodjék mindenknek, a kik a házban vannak (Máté 5, 14—15). De talán nem is az ellen van a kifogás, hogy nagyszerű s jelentékeny események, tények s áldozatok jutnak a tudósítások rovatába; hanem bántja talán egy némelyikét az, ha olvassa: p. o. N. N. szegény özvegy esináltatott két szép-vánkost; N. N. földművelő ajándékozott egy új casulát stb. De kérдем, mi van ezekben megvetendő? és miért nem férhetne meg a gazdag és szegény számára szánt lapban N. N. gazdag jámbor mellett, ki ezereket ad, a jámbor szegény özvegy az ő két vánkosával? — Vagy nem tudjuk-e, hogy a jámbor, de szegény ember olvasván, vagy hallván a nagyobb becsű és értékű adományokat, fogja talán azokat esodálni, sőt magasztalni is, de utánozni soha; mert reá nézve az utánozhatlan példa. Ellenben hallván s látván, hogy hozzá hasonló jóakaratu szegény mit tehet és tesz, vonzó példára talál, s azt, ha telik, követi is, ha ma nem, holnap. Végre itt igen jó lesz megjegyezni, hogy a lelkiekben a morzsa sem meg-, annál kevésbé elvetendő; hanem inkább fölszedendő, hogy el ne vesszen. Eme morzsákból szedtem föl én is egyet, és küldöm a tisztelt szerkesztőségnek azon kérelemmel, hogy ha méltónak találja, tegye el, vagyis inkább vegye fel becses lapjába, hogy el ne vesszen. Felszedtem pedig és küldöm azért, mivel tartok attól, hogy a soraim bevezetésében említett ünnepélynek buzgó, ugy szólván, szerzője és vezetője ismeretes szerénységből, megelégedve a magának és jelenvoltaknak szerzett lelki tiszta örömmel, nem fogja közleni.

Az ünnepély tárgya vala: négy pár házasságok gyűnevezett aranymenyegzője. Ezek közül Mojzes Simonnak Ujhelyi Évávali egybekelésének ideje esik 1803. nov. 23-ra., Orsini János és Simkóvlonáé 1803. nov. 21-re., Suska András s Rozma Annáé 1803. nov. 21-re., végre Bátorvasky György és Ferko Zsófiáé 1796-ik évi nov. 20-ra. E számokból kiviláglik, hogy a négy pár közül a legifjabb pár is jóval túltele a házasság életnek 50-dik évét; a legöregebb pedig Isten jóvoltából a házasság életnek szinte 63-ik évét. E számokat tekintve, méltán mondhatnók, hogy ezen aranymenyegzőknek ünnepélye csakugyan post festa történt. De nincs okunk azon megítélőzni. Mert ha szabad legalább sejtődőleg az Isten titokteljes végzeteinek könyvéből valamit kiolvasni: éppen a halasztásban találok tanúságát azon menyeyi kegyelemnek, melylyel Isten ő sz. fölsége nem csak a nevezett boldog házasságoknak engedte meg, hogy az aranymenyegző megünnepelhetésére szükségelt ötven év cselusát megérhessék; hanem azt is, hogy ama későbbi napokra fentartott ünnepet annál nagyobb örömmel ülhessék és szentelhessék meg. — Mert sokkal magasabb fokra kelle emelkednie szívökben a hála és öröm sz. érzetének, midőn az Ur sz. oltára számolyánál letérdeelve mondhatták: „Életnek ura és Istene! végtelen jóvoltodból eme sz. helyen kötött szövetségünknek nem 50-ik évfordulata ez, hanem több, jóval több. Oh irgalomnak és kegyelemnek Istene! És bizonyára ama perczen, midőn a szeplőtelen áldozat kezdeténél elmondá az Ur szolgálja: „Introibo ad altare dei“ — bemegyek az Ur oltárához, — annál nagyobb örömmel felelhettek az áldottak: „Az Istenhez, ki megvigasztalta nem csak ifjuságunkat, hanem öregségünket is.“ De kegyelem vala ezen elhalasztás a közkedvességű lelkipásztorra, nt. Szakmáry Nep. János urra nézve is, kinek örökös pásztori szeme a rejő kincset föltalál és hű sáfárként a gondosan rendezett ünnepélylyel azt az asztalra tévé, hogy az Urnak kamatostól bemutatssa, és jutalomul nyerhesse azon örömet, melyről írva van: „És örömtől senki sem fog megfoszthatni benneteket“ (sz. János 16, 22.). Nem csak szemre, hanem szívre is ható jelenet volt, midőn az öszbeborult aggastyánok mindegyike az öregségnek tisztos, és kereszttel diszített jelvényét kezébe vive, a lelkipásztor vezérlete alatt párosan vonulának Isten házába, melynek sekrestyéből égő gyertyákat tartva kezükben járulának az oltárhoz, mely előtt a hálaének elzengése után a szentséggel megáldattak. Mi hogy annál emlékezetesebb és foganatosabb legyen, azonnal az áldás után meg is áldoztak. Mindezeknek hatását a könyvek hirdet-

ték, melyek a szemekből hulltak, s szívből fakadtak azon megható beszédre, mely következett. A szívben-léleekben megújult, megvigasztalt öregek megújíták egykori sz. fogadásait, megszenteltetvén ezek a szent béke esőjka által, melylyel őket egyenkint a hű pásztor megdicsőíté. — És hogy e napnak emléke annál maradandóbb legyen, a jó lelkipásztor által az aranymenyegzősök a legszívélyesebb barátság, és szeretet füzerezte ebédrel megvendégeltettek. — Mindaz, mit e napon a szem látott, s a fül hallott, annak biztos zálogául szolgálhat, hogy valamint egy részről a buzgó lelkipásztor ez ünnepélyről, melynek ő, ugy szólván, szerzője s életetője vala, élte minden napjaiban legedeseb élvezettel fog megemlékezni: ugyszintén ez örömmünepnek Isten-kegyelte aggfiai és leányai öröm- s bálattal szívvel mondhatták a jámbor, igaz Simeonnal: „Most bocsátd el Uram szolgálodat igéd szerint békeségben, mert látták szemeim a téled küldött Üdvözítőt (Lukács 2, 29—30).

Mezey József, felső-thuri plebános.

K ü l ö n f é l é k .

— Esztergom, febr. 13. A basilika nagy harangjának komoly szava a sz. helyre inte mai napon bennünket, hol főmagassága bíbornokatyánk a katolika egyház egyik legünnepélyeseb legnagyobb fontosságú szertartását, a püspökszentelést vala végzendő. O eminentiája 9 órakor diszkociájában érkezett meg a fölszentelendő püspökkel, — méltóságos és fötisztelendő Haas Mihály, prépost és es. k. tanácsos, most már szathmári megyés püspök ural. A magas vendégek a basilika nagy ajtajánál az összes papság által fogadtatva, ünnepélyes menetben vezettettek a főoltárhoz; a fölszentelendő elfoglalá a számára kijelölt helyet, s az isteni szolgálat megkezdődött. A szentelés mise-közben történt. Nem szándokom a szertartás részseit leírni, mert annak megható jelenetét úgy sem volna képes gyenge tollam híven rajzolni. — Ezután ngos Tandler József, a budapesti helytartósági osztály iskola-ügyekbeni tanácsoska számos érdemei elismerésül a pápai Krisztus-rend keresztjét vevő ő eminentiája kezeiből; tanui valának a pesti polgármester, és Scitovszky Márton, Krisztus-rend vitéze. A kettős ünnepélyre összesereglett igen nagyszámu hívek közt jelen voltak még: Péchy Ferenc megyefőnök, es. k. kamarás, mélt. Peitler Antal cuitusministeriumi tanácsos, ft. Grynaeus Alajos szathmári ez. kanonok s egyetemi tanár, Buda és Szathmár városok polgármesterei, több kitünő tanférfiu, s tanintézet-igazgató, Esztergom megye hivatali kara, ft. Szántófy Antal pesti belvárosi plebános, stb. Mise végeztével az ujonnan fölként püspök ő méltósága megáldá bennünket; mi viszont hóm át küldénk az ég Urához, esedezve: miszerint ő méltósága áldásos életét hosszúra nyujtsa, s a hívek lelki javán minél tovább munkálkodhassék!

K. Zs. növendékpap.

— Zirczen folyó hó 10-kén igtattatott be veszprémi püspök ő excellentiája által nagyszámas és ft. Rezsutsek Antal ur, a bold. Szűzről czimezett zirczi, pilisi és pásztói egyesült apátságok Apátja, fényes méltóságába. A mintegy kétszázra menő, minden rangu és rendü egyházi s világi vendégek koszoruját székes-fehérvári püspök ő méltósága is jelenlétével diszesíteni kegyeskedett. Az érdemekben dus szerzet tagjai fiui tisztelők, őszinte ragaszkodásuk s forró szeretetök jeleül három rendbeli magyar verszettel, ugymint a zirczi monostor, az egrí és székes-fehérvári társházak részéről, örökök meg új Rendfőnökük székfoglalási örömmünepélyének emlékét. Áraszsa Isten a közszereteti Apát ur ő nagyságára szent kegyelmét, s engedje, hogy hosszú évekre terjedendő böles kormányá áldásos legyen az egyházra, a honra és szerzetére nézve! —

— Éledjen és terjedjen a tanintézetekre való hálás és kegyeletes visszaemlékezés! — A miskolci rom. kath. algymsium egy a maga nemében nevezetes pártfogásnak örvend, miről a ft. szerkesztő urat azon kérevel bátorodom értesíteni, hogy soraimnak közlése által a tanintézetek iránti kegyelet és hála élesztése- és terjesztésére hatni sziveskedjék. 1858-ki martius első napján érkezett nt. Várhelyi Barnabás, nyugalomban levő tanárhoz Slavoniából

egy levél, melyben tek. **M o t h** Endre ur a miskolci tanintézetben egykoron élvezett pártfogást és tanítást meleg érzettel emlegetvén, a többek közt így ír: „Eddig élveztem ezután élvezendő boldogságom, szerencsém talpkövet csupán és egyedül örökre elfelejthetetlen, szeretve tisztelt érdemes tisztelendő atyá-ságod tette le.“ Levélének folyamán az érintett intézetről való további gondoskodását ekkép tolmácsolja: „Mivel én, mint szendrői fi, azon tanodában tettem és szereztem meg boldogságom alapját, kötelességemnek ismerem, könyvtáramat a miskolci tanodának tiszta szívből ajánlani.“ — Továbbá: „Pénzbeli rendelményeimet azon összegről, melyet idővel ezen tanodának, üdvös ezélokra fölhasználándót, hagyni szándékom. a jövőendő fogja meghatározni.“ — Az említett könyvtár, melyben tek. **M o t h** Endre urnak saját nyomtatott munkái is befoglaltatnak, több mint 600, nagyrészt csinoskötetű példányból áll; mely gyűjtemény mult évi novemberhó napjaiban, három ládában elhelyezve, valóban megérkezett.

A nagylelkűleg megajánlott pénzbeli segélyezést a tanári kar, a nemes tény üdvöshatásu horderejét teljesen fölfogván, nem csak a szegényebb tanulók, de a szűkölködő szülők nevében is halás köszönettel veendő. — Adományozásával az ifjuság nemeslelkű barátja, ezen, minden pártfogást nélkülözni kénytelen tanulósnál gyakran fölmerülő s csaknem legyőzhetlen nehézségeket küzdend le. — Nem ritka tünemény, hogy közép-osztályu szűkölködő szülők, kiknek száma legio, képtelenek levén reményteljes gyermekeiket is nélkülözhetetlen tanszükségletekkel ellátni, — ámbátor a magas kormány kitünőbb szegény tanulókat a tanpénz lefizetése terhétől fölmenteni kegyeskedett — kebelrázó jelenetek közt válnak meg a kesergő tanulók az intézettől. Üdvözlöm azért önt, derék férfiú! mint ezen intézetnek páratlan, s ö Felsege, legkegyelmesebb apostoli Urunk után egyedüli Maecenását, ki ámbátor más koronaországban honol, mégis a kies Sajó-völgyről, s ebben születése helyéről meg nem felejtkezett. Nem mondom ezzel, hogy intézetünkben egy század óta kikelt tanoncaink mindegyike elfeledte volna a gyöngéd ápolást, melyben tanuló-korában részesült, nem — azt nem állítom. Evezredre szóló emlékek tanúsítják itt a nagy férfiak halás megemlékezését. — Ott diszlik a szűz Anya templomában a nagyszerű főoltár, melyet a boldog emlékü pécsi püspök, báró **S z e p e s y** Ignác, a kolostor iránti kegyelethől, melyben mint convictor neveltetett, pazarfényben emeltetett. — A nagy tüzvész által megrongált remek oltárkép *) a kegyes főpap kora elhunytát gyászolja ugyan ma, ámde még romjaiban is magasztos; s tán épen így lélekemelő, a mint a boldogságos Szűzet, a feltünőleg jó alakzatu bámuló tanítványok fölött, a magas mennybe angyalok serege által emeltetni mutatja. — Hát keleti tornyunk lakója, „**G á b o r**“, melynek kellemes hangja hajnali imára serkenti az álomban szendergőt, nyugtató reményt önt a szorongó kebelbe, buskomolyan keserg a gyászravatal körül zokogó árvákkal, özvegyekkel, — leginkább kinek köszöni lételet? — Nemde az egykori szende tanuló kegyének, a kinek nevét is viseli, ft. **Markus** és **Batizfalvi M á r i a s s y G á b o r** ur ö nagyságának? Mind-ezek élő tanui az egykoron üdvöteljesen, haszonnal leélt iskolai korszakoknak.

Végre szívem forró ohaja ez: adjon a mennyei gondviselés minden tanintézetünknek e drága hazában egy **M o t h** Endrét! —

A **g y m n a s i u m i** i g a z g a t ó s á g.

„**H a z á n k**“ tisztelt olvasóihoz. A program tartalmahoz képest az év végével szerencsénk volt e folyóirat utolsó füzetét a tisztelt előfizetők kezébe szolgáltatni, mely füzettel egyszerűsmind az első évfolyam be van fejezve. A vállalatnak egy évi eredménye tehát a tisztelt közönség előtt fekszik, s habár annak szellemi és erkölcsi értéke felett ítéletet mondani nem a kiadót és szerkesztőt illeti, mégis tudva azt, hogy e gyűjtemény közérdekű s válogatott tartalmának kiállításában az irodalom kitünőbb emberei dolgoznak közre, szerénytelenségünk nélkül merjük hinni, hogy a nemzeti történelem s önismeret barátinak kedves szolgálatot tettünk, mely annál nagyobb méltánylást ér-

*) Főoltárképünk **B a l k a y** hazánkfia remek esetének műve. — Az 1843-ki nagy tűz alkalmával a minorita-szentegyház e kincsét a kolostor mostani előjárója, nt. **D r o s z t** Dezső életveszély közt megmenté meg az elhamvadástól.

demel, minthogy a hazafias kiadó, a részvét közepszertisége mellett, e vállalat körül jelentékeny veszteséget szenvedett, s ennek daczára annak folytatását még egy évig megkísérteni hajlandó, remélvén, hogy az üdvös szándék, mely e folyóiratot támasztá, további gondos és buzgó szerkesztés folytán, a nemzet különböző rétegeiben ezentul nagyobb pártfogást és elismerést nyerend. Ennélfogva a tisztelt kiadó ezennel „**H a z á n k**“ jövő évi folyamára ismét előfizetést hirdet, helyben vagy könyvkereskedés útján önt, postán hat forintjával pengőben egy egész évi folyamra, mely harminckét iven 8 füzetben fog mint eddig megjelenni. A füzetek tartalmát ezentul is a következő rovatok képezik: **P r o g r a m m**: I. Magyar krónika. Rajzolatok, elbeszélések, s emlékeztetők méltó dolgok Magyarország történetéből az ősi hagyományok bölesőjétől kezdve a mai napig. II. A hazai történelem oklevéltára, vagyis nagy érdekű okiratok és oklevelek közlése, melyek az ország történetére vonatkoznak. III. Tanulmányok a nemzet mivelődési történetéből. — IV. Magyar régiségek. Mi a fényes előkorból a nemzeti történelem emlékeit részint fenmaradt és megőrizetett, részint koronként fölfedeztetik, az e rovatban jelen és jövő nemzedék kegyeletos emlékeztetének átadják. — V. Magyar Pantheon, vagyis nevezetes férfiak életrajzának gyűjteménye, kik éltek a hazának, a haza nagyságának, diadalmának, és szellemi haladásának szentelék. VI. Magyar népelet. A magyarországi népek erkölcsi, szokásai és vidéki sajátságai, hű rajzokban az ő- és újkorból. — VII. Népköltészet. Minthogy véleményünk szerint a néprege, a népmonda, és népdal a legeredetibb s legesalhatlanabb kifejezése azon érzelmek- és képzelmekeknek, mik a nép szívét és képző tehetségét mozgásban hozzák, szives gondossággal fogjuk a kedves virágokat gyűjtögetni, melyek e mezőn a népeletből sarjadzanak. VIII. Magyarország természetrajzi nevezetességei. E rovatban tisztelt olvasóinkat szakavatott toll által gyönyörködtetni ohajtjuk oly tárgyak ismertetésével, mit hazánk a természet három országában, mint sajátságost és nagyérdekű felmutat. — IX. A hazai művészet és ipar kincsétára. Bár mennyire más országok mögött maradt légyen is hazánk e téren, mégis több jelentékeny műemkek és iparvállalat birtokában van hazánk, miknek ismertetése e lapoknak díszére, s a t. közönségnek tanulságára szolgál. — X. Mivelődési s jötekonysági országos intézetek, azoknak eredete, története, működése és sorsa. — XI. Történeti mondák, jellemvonások, vázlatok, tény- és árnyékképek a nemzeti életből. — XII. A jelenkor mozzanatai. Közérdekű események, tények és elemények feljegyzése és méltánylása napjaink történetéből. — **P e s t**, dec. 30. 1858. **T ö r ö k J á n o s**, szerkesztő.

— A **V i z k e r e s z t** ünnepe körüli tév nézetek helyreigazítása. Hogyan is kezdjem, a mit írni akarok? Legjobb lesz talán minden más bevezetés nélkül egyszerűen, a mint a dolog történt, az egészet leírni. Ime tehát!

A „**V a s á r n a p i U j s á g**“ egyik nem-előfizető olvasója mult januárhó közepe táján esetlegesen velem találkozván, azon kérdést intézé hozzám: vajjon olvastam-e a nevezett ujság f. é. 2-dik számában levő, s **V i z k e r e s z t** ünnepére vonatkozó cikket? S azon válaszomra: nem, s barátságos felhívásomra elmondá röviden annak tartalmát. Ez elegendő volt arra, hogy utána lássak, miként a kérdéses cikket valahol megkaphassam. Mi csakugyan sikerült is. Ismételve átolvasván azt, olyannak találtam, mely, az egészet tekintve, rövid ugyan, mégis történetileg sok valótlanságot, s a romai kath. hitre nézve sok sérelmet tartalmaz, miket az igazság érdekében szó nélkül nem hagyhatok. Ugyanis mindjárt a **V i z k e r e s z t** ünnepének eredete s keletkezése ugy adatik elő, hogy minden igazságszerető embernek, s jölelkű nem csak katolikus, de bármely felekezeti kereszténynek is, — mert ugy tudom, hogy a nem-katolikus keresztényeknek is megvan ezen ünnep, — meg kell botránkozni, s az írói tudatlanság, vagy roszelelkűség fölött mélyen megszorodnia.

Az állitattik ugyanis mindjárt az említett cikk elején, hogy „ezt a napot a romaiak **Augustus** császár fiszteleteré, mint ünnepet megülték, később a keresztények átalakítva, szintén mint ünnepet szentelték meg.“ Vagyis más szavakkal: a keresztények (természetesen a katolikusok, mert még akkor, midőn ezen ünnep már a 4-dik században mind a keleti, mind

a ny világ ünne Pedig a keres keres pogá vanu kább emb taga reszt doln mint vagy írta, nözt

péne gány zítanu kere pogá szert testis Egy miké nek kétfé nepl tatot pred „Még künk szeri vagy lön t decc tests ünne téből ő is Jelel atos lenti ugya Jézu szüz tatv: minc ha v tőle lega való gusz liku esen nem szer

tatik jelen a na lag- janu meg az é nyes rolt nak körü gokk igen

a nyugoti, vagyis a görög és latin egyházban megtartott, a világ mítsen tudott prot. keresztény vallásfelekezetről) ezen ünnepet (a Vizkereszt ünnepét) a pogány romaiaktól vették át. Pedig nem úgy igaz; nem úgy keletkezett a Vizkereszt ünnepe a keresztényeknél. Sokkal magaszobabb, sokkal fönségesebb keresztényi események évfordulati emléknappja az, semmint a pogányoktól kellene, vagy lehetne azt leszármaztatni. Hanem vannak emberek, a kik bár meg vannak keresztelve, mégis inkább szitanak a pogányokhoz, mint a keresztényekhez. Az ilyen emberek minden jót és szépet, a mit a kereszténységben nem tagadhatnak, de egyszersmind minden olyast, a mit ők a keresztényi szokásokban és szertartásokban babonaságnak gondolnak és neveznek, a pogányoktól szeretik leszármaztatni; mintha a keresztények mindenüket, csak kissé átváltoztatva, vagy mint Kunhalmi Gábor ur, — ki a szóban levő cikket írta, — magát kifejezi, át a l a k i t v a, a pogányoktól kölcsönözték volna! —

Miután K. G. ur hibásan úgy adja elő a Vizkereszt ünnepének keletkezését, mintha azt a keresztények csakugyan a pogányoktól vették volna át: legyen szabad nekem a hibát kiigazítanom. Ugyanis a keresztények, legalább a katolikusok vizkeresztünnepének semmi köze, semmi összeköttetése nincs a pogányok állítólagos ünnepével. Mert a keletiek, vagyis görög szertartású keresztények eleinte e napon, t. i. január 6-án Jézus testszerinti születésének évfordulati emléknappját is ünnepelték. Egyebek közt bizonyos Cassian nevezetű (collat. 10. c. 2.) írja: miként az egyiptomi tartomány pappai az Ur kereszteltetésének és testszerinti születésének évfordulati emléknappját nem kétféle osztva, hanem egy napon, t. i. Vizkereszt napján ünnepelik. Aranyszájú sz. János pedig, ki 397-dik évben választatott el konstantinápolyi püspökké, egyik karácsonnap predikációjában (Hom. 31. in nat. Dom.) ezeket mondja: „Még nincs tízedik éve, hogy ezen nap, t. i. december 25-ke nekünk nyilvános ünneppé lön“ stb., mivel azelőtt ők Krisztus testszerinti születésének ünnepét január 6-án tartották. A nyugoti, vagyis latin szertartású keresztényeknél pedig január 6-ka külön ünnep volt a december 25-én tartott ünneptől. Ekkor, vagyis december 25-én, mint minden jóra való keresztény tudja, Jézus testszerinti születésének évfordulati emléknappját ünnepelte, és ünnepli a kath. anyaszentegyház, január 6-án pedig Jézus életéből azon három nevezetes eseménynek emlékeztet, melyek az ő istenségének ugyanannyi kétségbevonhatlan bizonyosságai. Jelesen: 1-ször, hogy a napkeleti bölcsék a csillag által esodálatosan vezéreltetve, a kisdéd Jézus imádására e napon megjelentek; 2-szor, hogy Jézus ker. sz. János által a Jordán vízében ugyane napon megkeresztelteték; 3-szor, hogy ugyane napon Jézus a kána-galileai menyegzőben részt vevén, ott szentséges szűz anyjának, Máriának közbenjárására a vizet borrá változtatván, legelső esodátétel által mind istenségét bebizonyította, mind azt, hogy nem haragszik ő azért, sőt kedve szerint is van, ha valaki szűz anyjához, Máriához folyamodik, és az által akar tőle valamit kinyerni. Így keletkezett tehát a keresztényeknél, legalább a katolikusoknál a Vizkereszt ünnepe minden arra való tekintet nélkül: megülték-e „ezt a napot a romaiak Augustus esászár tiszteletére, mint ünnepet,“ vagy sem; a katolikusok Jézus életéből azon inémt elősorolt három nevezetes esemény emlékére már a 4-ik században megtartották. Tehát nem a pogány romaiaktól van az átvéve, mint K. G. ur elhitetni szeretné. De menjünk tovább a valótlan állítások kiigazításában.

A szóban levő közleményben továbbá szóról szóra ez állítatik: „A romai egyházban ezen ünnep Epiphaniának, megjelenés ünnepének nevezetik; mert ez nap jelent meg az égen a napkeleti bölcséknek, az őket Bethlehembe vezető fényes csillag.“ Ezen állítás ismét valótlan, hibás, 1-ször azért, mivel a január 6-ki ünnep nem azon okból nevezetik Epiphania, megjelenés ünnepének, mintha azon a napon jelent volna meg az égen a napkeleti bölcséknek, az őket Bethlehembe vezető fényes csillag, nem, — hanem mivel e napon Jézus főnebb elősorolt háromféle megjelenésének, vagyis istensége bebizonyulásának évfordulati emléknappját ünnepeljük. Sz. Agoston, ki ez előtt körülbelül ezer ötszáz esztendővel élt, és kinek az egyházi dolgokban bizony igen terjedelmes és alapos ismeretei voltak, ki igen nagy tudományú püspök volt, az általam felhozott okok-

nál fogva nevezi ezen ünnepet Epiphaniának (Ser. 2. de Epiph.), nem pedig azon okból, melyet K. G. ur főlemlit. De 2-szor azért is valótlan és hibás, K. G. ur főnebb idézett állítása, mert a napkeleti bölcséket Bethlehembe vezető esodálatos csillag nem jan. 6-án jelent meg nekik, mint állítatják, hanem előbb. Némelyek sz. Máté evangelistának azon megjegyzése következtében: hogy Heródes a két éves, és azon aluli gyermekeket Bethlemben, és annak környékén mind megöleté (2. r. 16. v.), azon véleményben vannak, miként a esodálatos csillag Krisztus születése előtt két évvel már megjelent a bölcséknek; mások azt hiszik, hogy egy évvel előbb; mások ismét, mint aranyszájú sz. János, Euthymius és Theophylactus, azt tartják, hogy kevéssel előbb Krisztus születése előtt; mások végre, — mint sz. Agoston a Vizkeresztünnep 4-ik beszédében — úgy vélekednek, hogy ép azon a napon, melyen Krisztus Urunk született (lásd: „Joan. Maldonati, Societatis Jesu Theologi Commentarii in quatuor evangelistas. Tom. I. 35. lap. Editio secunda emendatissima Moguntiae, 1853.). S ez látszik legvalószínűbbnek. — De azt csak K. G. ur állítja minden történeti alap nélkül, sőt a történelemmel homlok-egyenest ellenkezőleg, hogy január 6-án jelent volna meg az égen a szóban levő esodálatos csillag. Ekkor már Bethlehembe értek a csillag által vezérelt jámbor bölcsék. Baronius, a jeles egyházi történetíró 1-ső könyvének 12-ik lapján írja, miként ugyanazon napon, t. i. január 6-án, melyen Krisztus igaz anyaszentegyháza ezen eseménynek évfordulati emlék-ünnepét meg szokta tartani, érkeztek a bölcsék Bethlembenbe (lásd: Annales ecclesiastici auctore Caesare Baronio. Tom. I. 12. lap. nr. XXXIV.).

(Vége következik.)

Bende József.

Jelentés a „CSALÁDI LAPOK“ folytatását illetőleg.

Első, mit alulírtak e tekintetben nyilvánítania kell, kétségkívül a bálás köszönet azon béketűrésért, melyet a t. előfizetők a II. kötet füzeteinek hosszabb elmaradása mellett is tanúsítani sziveskedtek; a második pedig az elmaradásnak indokolása. Amazt, a mélyen érzettet kevés szóval fejezem ki; mert eléggé kifejezni sok szóval sem tudnám. Az utóbbit pedig, a „Religio“ kath. egyházi folyóirat szerkesztésére utalva, legjobban vélem teljesíthetni. Valóban, bármily szükségesnek tartottam és tartom is a „Családi lapok“ föntartását, s bármily előszeretettel viseltetem is irántuk, azt mégis nem lehetett nem nézmem magasabb rendű kötelességnek, hogy a Szent-István-Társulat akarátának, mely e lap szerkesztésével megbízni kegyeskedett, engedelmesskedjem. A két teendő közt erkölcsileg kényszerítve valék azt teljesíteni, mely sürgetőbb volt: jöllehet az pár hónap folyta alatt minden időmet igénybe vette. Azért bocsánatot kérek, ha igen sok, és becses levélre válaszolnom lehetetlen volt, és hihetőleg lesz ezután is. Saját személyes érdekem, és gyönyörrelvezetem áldozatával mondom le a szerencséről, a legkitünőbb tehetségekkel közelebbi s gyakoribb érintkezésbe jöhetni, midőn ezt teszem: de legyenek az illetők eléggé nagylelkűek, fölmenteni alulírtat a válaszólas kötelességétől, s meghagyni neki az örömet, hogy becses soraikat ezután is olvashassa, a nélkül, hogy az előbbiekre felelt volna. De, mi a „Családi lapok“-at különösen illeti, az elhalasztottat és maradtat helyrehozni, kipótolni nem kevésbbé ismervé tartozásomnak, sietek minden t. előfizetőket megnyugtatni az iránt, hogy a hátralevő füzeteiket mulhatlanul veendőik, mibelyt megkezdett nyomatásunk (melyet, nehogy a nyomdák távolsága is késleltesse a szükre mért idővel fukarkodni kénytelen szerkesztőt, kénytelenítetttem a „Religio“-val azonagy helyre áttenni) be fog fejezteni.

Voltak számosan, kik a megújítandó előfizetésre felhívást be sem várva, már a jelen 1859-ik évfolyamra is beküldék az illető dijt. Igen sajnálom, hogy ez előzékeny bizodalmat nem viszonzozhatom kívánatuk gyors kielégítésével: miután az ezen évre eső III. és IV. kötet nyomtatása, mint a dolog természetéből folyik, csak később, a II. nak befejezése után kezdetetik meg; mi hosszabb időt kíván. Azért kik netalán sokalnak a vá-

rakozást, az 1859-ik évi előfizetést mindenkor visszavehetik, vagy azzal tetszésök szerint rendelkezhetnek. Ha azonban nem találják a várakozást terhesebbnek, mint magam a kénytelen-ségből elhalasztott munkát, úgy nyugodtak lehetnek. Mivel ambátor a II. kötet bevégezése előtt előfizetést hirdetni nem akartam, azért a vállalat folytatásáról nem mondtam le, s lemondani nem is kívánok. Erre egyedül az abszolút lehetetlenség fogna kényszeríteni.

Különben a „Családi lapok”-ból még minden füzetek kap-hatók. Helyből elvitetve, az I. kötet ára 2 frt 24 kr. pp. (vagyis új pénzben 2 frt 52 kr.; postán 3 frt (új pénzben 3 frt 15 kr.): valamint a II. kötetért járó előfizetési összeg is 3 frtot tesz pengőben (új pénzben 3 frt 15 kr.). Kelt Pesten, febr. 7-én, 1859.

Somogyi Károly, a „Családi lapok” kiadója.

Szent-István-Társulati ügy.

Társulati új tagok: tek. Csacska Imre es. k. tör-vényszéki tanácsos Pesten; nt. Dobay Elek k. r. háziga-gató Marmaros-Szigethen; tisz. Fuchs Bonifác sz. ben. r. papnevendék; tisz. Homeiszter Ráfael sz. ben. r. papne- vendék; tisz. Láng Márton papnevendék; ft. Markó Albert k. r. kormánytanácsos; tisz. Ocskovszky Kázmér sz. ben. r. papnevendék.

Esztergomi érseki megyében: t. ez. Bittsán- szky János postamester Zsolnán; ngos Botka Tivadar érd. törvényszéki elnök s birtokos Vezekényben; t. ez. Buday Jó- zsef tiszartó Zsolnán; tisz. Herr Agoston pázmányintézeti nevendék; nt. Kotesovszky Alajos káplán Rajeczen; t. ez. Kovács Ferencz főtanodai népnevelő Komáromban; nt. Ku- ralszky Márton káplán Nádason; t. ez. Schleiningner Alajos es. k. hivatalnok Komáromban; nt. Schwendtner Mihály plebános Bácsán; nt. Soóky Ignác érd. plebános; t. ez. Sztruhár József urad. kasznár Léván; tek. Uhlarik Já- nos városi főbíró Rajeczen; nt. Vas Lajos káplán G. Újfa- luban.

Kalocsai érseki megyében: t. ez. Bosnyák József elemi iskolai felügyelő Kulán; Casino Kalocsán; Casino Szabadkán; tisz. Eigl József papnevendék; elemi tanítók könyvtára Kalocsán; nt. Haerdlein Dániel káplán Újvidé- ken; tisz. Jeszenovics János papnevendék; nt. Kákonyi Béla plebános Baracsán; t. ez. Kamenszky Ignác es. k. járásbírói tollnok; képezdei könyvtár Kalocsán; nt. Samuel Ferencz plebános Rigyiczán; nt. Sörös Imre hely. plebános Dunapatajon; t. ez. Szauder József földbirtokos Kalocsán; t. ez. Tavasz Endre urad. számvevő.

Egri érseki megyében: a középpatai egyházkerü- leti tanítók; a harsánykerületi kántor-tanítói könyvtár; az egri eziszterezita-nevendékek olvasó társulata; az árokszállási főelemi tanítói kar; az egri kath. gymnasium könyvtára; nt. Begov- esevich László papn. lelkiatya Egerben; t. ez. Borovecz- ky Ferencz tiszartó Tybold-Darócson; Casino Gyöngyösön; tisz. Csekő Gáspár egri papnevendék; t. ez. Demko István polgár Egerben; t. ez. Derbay Géza harsányi jegyző; t. ez. Ficzere János harsányi kántortanító; nt. Ficzere József várkonyi káplán; t. ez. Gombos József latorúti tanító; ngos özv. Gosztonyi Alajosné Boczonádon; tisz. Grónay Sándor egri nevendékpap; t. ez. Hacker Károly tanító Maklá- ron; nt. Hacker Miksa káplán Makláron; tisz. Kállay László egri nevendékpap; nt. Klinger János káplán Har- sányon; t. ez. Kömüves János bogácsi kántortanító; t. ez. Lajtos Antal polgár Egerben; t. ez. Lipthay Sámuel birto- kos Kazán; t. ez. Milinko Lajos közbirtokos Vezekényen; tisz. Nemes József papnevendék Egerben; t. ez. Novák Ist- ván haszonbérelő Szent-Istványon; mélt. gr. Péchy Szilárd Tybold-Darócson; t. ez. Perger János jegyző Novajon; t. ez. Reinprecht János vasáros Egerben; Rottenstein Jó- zsef IV. gymn. osztálybeli nevendék; t. ez. Strompf Ferencz tanító Mező-Kövesden; t. ez. Szalgháry Ernő közbirtokos Vezekényen; t. ez. Szvorényi János zsécezi kántortanító;

Tallér János acsmester Hevesen; t. ez. Tóth József tanító Jákóhalmán; t. ez. Vass István eszép-várallyai kántortanító; Végh Antal képezdei tanuló Egerben; t. ez. Zachar Ignác hely. kántortanító Tordón.

Erdélyi egyház megyében: főtiszt. Bodnár La- jos ez. kanonok, esperes és plebános Nagvágon; Bogdánffy Lajos gymn. tanuló Kolozsvárott; t. ez. Bőjthe Máté kántor Kolozsvárott; t. ez. Csató János földbirtokos; ft. Décsy Péter gymn. hittanár; t. ez. Eperjesy László Verestornyon; nt. György Márton lelkész Köröspatakon; Ince Imre gymn. tanuló; nt. Kapátán Márton plebános Szepsi-Sz.-Györg- yön; tek. Kovács István nyug. őrnagy u. o.; nt. Medan János g. e. lelkész Magurán; t. ez. Niesky Antal püsp. irnok; mélt. b. Rauber Károly nyug. ezredes Szentivánban; nt. We- ber Béla plebános Nagy-Szebenben.

Kassai egyház megyében: tek. Berthóty Kor- nél birtokos Berthóton; tisz. Hugo Károly papnevendék Já- szón; t. ez. Keck István tollnok; t. ez. Keczer Sándor ház- tulajdonos Eperjesen; t. ez. Mauriczky József jegyző; tek. Pé- chy László birtokos Péchujfalván.

Nyitrai egyház megyében: t. ez. Jeszenszky József magtárnok Kajszán; nt. Rédeky Károly egyház-as- nádi plebános.

Pannonhegyi apátságban: t. ez. Ebel János polgár Balaton-Füreden; nt. Fekete Theodor hitszónok Pan- nonhegyen; nt. Freh Alphons tanár Kőszeghen; Horváth Fe- rencz urad. hajdu Balaton-Füreden; tek. Huray István urad. orvos Tihanyban; nt. Jeney Ernő hitszónok Pannonhegyen; nt. Kühn Rajmund tanár Esztergomban; tisz. Lóskay Je- romos papnevendék Pannonhegyen; t. ez. Majer Sándor gyógyszerész Balaton-Füreden; nt. Martoss Arnold tanár Esz- tergomban; nt. Mikus Kilián tárkányi plebános; ngos Nagy János törvényszéki elnök Sopronban; t. ez. Nagy József tanító Balaton-Füreden; tisz. nevendékpapság Pannonhegyen; t. ez. Orosz Lajos ispán Óbón; nt. Orsonics János tanár Győ- rött; Sturm Károly asztalosmester Balaton-Füreden; nt. Vin- cze Paulin tanár Esztergomban; tek. Zombach Antal ügy- véd Szent-Mártonban.

Pécsi egyház megyében; nt. Bedekovics György plebános Pécsváradon; t. ez. Bertalan János tanító Bakony- ban; t. ez. Czierer József birtokos Vernyókon; t. ez. De-rivo József tiszartó Bólyban; t. ez. Futaky György tanító Kárá- szon; tisz. Gyulay Kálmán papnevendék; t. ez. Kulesár József tanító Mocsoládon; tek. Madarász János urad. ügy- véd Högységben; t. ez. Metz József tanító Gyüdön; nt. Mócsi János ref. lelkész Iregen (előfizető); t. ez. Németh István ta- nító Bodogon; nt. Pucher Gustáv pécs-budakülvárosi plebános; t. ez. Scultéth János tanító Pécsváradon.

Szombathelyi egyház megyében: nt. Boká- nyi György plebános Szepetneken.

Vácsi egyház megyében: t. ez. Bálinty Pál tanító Gidipusztán; t. ez. Kántor Pál kántortanító Irsán; t. ez. Kelemen István törvényszéki segéd Szolnokon; tisz. Lieszkovszky Pál papnevendék; t. ez. Neszedá Ambrus jegyző Monoron; tisz. Markovics Lázár, Pribis János, Ujváry István, és Vida Ferencz papnevendékek.

Veszprémi egyház megyében; nt. Fehér Jó- zsef plebános Sz.-Mihályiban; nt. Modrovics Gergely hely. plebános Csácon; dr. Pete Zsigmond Dégen; nt. Szűcz Já- nos plebános Nemes-Apáthiban; t. ez. Verger Mihály főtá- nító; tek. Zsoldos János ügyvéd Zirczen.

Pályázat. Bácsvármegyében (Szerb-vajdaság) kebelezett Marto- nos helységben az elemi r. kath. magyar fi-tanítói állomás megürülvén, arra f. é. márt hó 1-6 napjára ezennel esőd hirdettetik. A tanító évi já- randósága: 210 frt aust. ér., 16 lánca (24 hold) szántóföld használata, 2 öl kemény tüzelőfa, 300 kéve nád fűtésre, 3 font fagygyertya és kényel- mes szabad lakás az iskolai épületben. A pályáznai akarók folyamodvá- nyaikat a szükségelt okirattal együtt a fent kitett határidőig aulirthez okvetlen beküldjék.

Pelt O.Kanisán, febr. 5. 1859.

Vagner Tobiás, ker. alesperes és iskolai felügyelő.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF.

PESTEN, 1859. NYOMTATJA EMICH GUSZTÁV, BARÁTOK-TERE, 7. SZÁM.